

ROMANOS PABLU ROMA LLAKTAPI KREYIKUKMASINKUNATA KILLKARKAN

Pablu kay kartata Roma llaktapi kawsak wawkinkunata paninkunata killkarkan.

¹ Ñuka Pablu Jesukristuta sirvik kashpayni kay kartata killkaykaykichi. Tata Dios akllawashpa kachawarkan tukuy mayta rishpa salvawananchikuna rimananta yachachikunaynipa.

² Ñawpa tiempu Tata Dios alli yachachikuk runakunata willarkansapa chay salvawananchikuna rimananta killkanankunapa.

³ Chay rimananka willawanchisapa Señorninchi Jesukristu Tata Diospa wambran shamunanta. Chay killkadu rimananshina payka shamurkan ñawpa kamachikuk Davidpa mirakninmanta nasik runa kanapa. ⁴ Chaymanta Jesukristu wañushkanmanta kawsamuptin Tata Diospa alli rurak Espiritun tukuy runakunata riksichirkansapa tukuy layata atipak Tata Diospa wambran kananta.

⁵ Jesukristu ñukata yanapawashpa kachamuwashka tukuy maypi yachachikushpa payta kushichinaynipa. Chashna yachachikup-tini aypa runakuna payta kreyishpa kasunankunapa. ⁶⁻⁷ Tata Dios kankuna Roma llaktapi kawsakkunatapish sukaman kuyashushpaykichi akllashushkankichi Jesukristuta kreyishpa

wambrankuna kanaykichipa. Chayrayku munani Tatanchi Dios Señorninchi Jesukristu yanapashunaykichipa kushichishunaykichipa.

Pablu Roma llaktaman munarkan riyta.

⁸ Manara nimata willashpayni kayta willaykichi: Tukuy llaktakunapi rimansapa kankuna allita Jesukristuta kreyinaykichita. Chayrayku Jesukristu yanapawaptin Tata Diosta sukaman agradesini.

⁹ Ñuka tukuy shunku Tata Diosta sirvishpa kawsani yachachikushpa paypa wambran Jesukristu salvawananchikunata. Tata Dioska allita yachan tukuy oras mana shaykushpa royganyita Tata Dios yanapashunaykichipa.

¹⁰ Roygani Tata Dios munashpa yanapawanapa rinaynipa kawaknikichi. ¹¹ Sukaman munani kawaynikichita yachachinaynipa Jesukristuta ashwan allita kreyishpa kawsanaykichipa. ¹² Kankunapi chayashpayni munani animuchinakunanchikunapa Jesukristuta ashwan allita kreyinanchikunapa.

¹³ Wawkinikuna, paninikuna, munani yachanaykichipa aypa kuti munashkani riyta kawaknikichi. Chashna munashpaynipish kunankaman manara atipashkanirachu riyta. Aypa llaktakunapi yachachikuptini aypa mana judiyu runakuna Jesukristuta kreyishkasapa. Kunanka llaktaykichiman rinayani chaypipish aypa runakuna Jesukristuta kreyinankunapa. ¹⁴ Tata Dios kachamuwashka tukuy runakunata yachachinaynipa. Chayrayku griego runakunata mana griego runakunatapish,

tukuy laya alli yachak runakunata, mana nima yachak runakunatapish yachachinayni tiyan. ¹⁵ Chayrayku sukaman munani kankuna Romapi kawsakkunatapish yachachiynikichita Jesukristu salvak kananta.

Tata Dios tukuy Jesukristuta kreyikrunakunata uchankunamanta salvankasapa.

¹⁶ Mana nima pinkakunichu yachachikuyta Jesukristu uchanchikunamanta salvawananchikunata. Chashna yachachikuptini aypa runakuna Jesukristuta kreyishpa kawsansapa. Paykuna judiyu runakuna mana judiyu runakunapish Jesukristuta kreyiptinkuna Tata Dios uchankunamanta perdonansapa. ¹⁷ Tata Diospa killkadunpi riman: “Tata Diosta kreyishpa kawsak runakuna paywan tantalla kawsankasapa.” Chay rimananpi Tata Dios yachachiwanchisapa payta kreyishpalla kawsaptinchikuna uchanchikunamanta perdonawananchikunata.

Tata Dios tukuy mana allita rurashpa kawsak runakunata kastigankasapa.

¹⁸ Mana alli rurak runakuna mana munansapachu Tata Diospa rimananta kreyiyta. Chaymanta sukunata pantachichinsapa ama kreyinankunapa. Chayrayku sielupi kawsak Tata Diosninchi paykunata sukaman kastigankasapa. ¹⁹ Kikin Tata Dios paykunata tukuy rurashkanta allita kawachiptinkuna atipanmansapa payta riksiyta. ²⁰ Tata Dios kay allpata rurashkanmantapacha tukuy runakuna atipanchisapa yachayta pay mana tukuy niyuk atipak Dios kananta. Mana payta

kawashpanchikunapish tukuy rurashkanta kawashpanchikuna atipanchisapa yachayta Tata Dios tiyananta. Chayrayku chay mana alli rurak runakuna mana atipansapachu rimayta Tata Dios mana tiyananta.

²¹ Chay runakuna Tata Dios tiyananta yachaykashpankunapish mana munashkasapachu kuyashpa kushichiyta. Nima munashkasapachu agradesiyta. Ashwan ashwanta mana allikunata yuyaykushpa kawsansapa. Chayrayku yuyayninkuna tuta likidushina kiparin. ²² Alli yachak kanankunata rimashpankunapish mana nima yachak tukushkasapa. ²³ Mana tukuy niyukta kawsak alli yachak Tata Diosta mana munarkansapachu kuyayta. Chayrayku wañuyta yachak runakunashina, pishkillukunashina, chusku chakiyuk animalkunashina, allpapi aysanakushpa purik animalkunashina ruradukunata kuyarkansapa.

²⁴ Chayrayku Tata Dios chay runakunata kawapayashpa manana michansapanachu kikinkuna mana alli munanankunallata rurashpa kawsanankunapa. Sukwan sukwan pinkakuna layata uchallikushpa kawsansapa. ²⁵ Tata Diospa alli rimananta mana kasuyta munashpankuna llulla rimanata munashkasapa kasuyta. Tata Dios rurashkanllata kuyashpa kawsashkasapa. Tukuy laya rurak Tata Diosta mana kuyashkasapachu. Paykuna chashna kawsaptinkunapish ñukanchikuna Tata Diosllata kuyananchikuna tiyan.

²⁶ Paykuna mana Tata Diosta

kuyanayaptinkuna payka kawapayashpa manana michashkasapanachu kikinkuna pinkakuna layata ruranankunapa. Warminkunapish mana allikunata rurayta munashpankuna paykunapuralla uchallikushpa kawsansapa.

²⁷ Chashnashina chay mana alli rurak runakunapish warminkunawan mana allita kawsayta munashpankuna ullkupuralla warmiwanshina kuyanakushpa uchallikushpa kawsansapa. Ulkumasinkunawan pinkakuna layata ruransapa. Chay runakuna uchankunarayku sukaman unkuynwan llakishpa kawsansapa.

²⁸ Mana Tata Diosta riksiyta munaptinkuna Tata Dioska kawapayashpa manana michashkasapanachu mana alli yuyanankunata rurashpa kawsanankunapa.

²⁹ Paykuna tukuy laya mana allikunata rurashpa kawsansapa. Sukaman uchallikushpa tiyapuykaptin ashwanta munashpa runamasinkunata chiknishpa kawsansapa. Sukaman runakunapa imankunata munashpa makanakushpa wañuchikushpa llullachikushpa piñanakushpa washanchanakushpa kawsansapa.

³⁰ Sukpa sukpa mana allita rimashpa Tata Diosta chiknishpa awtoridarkunata rabyachishpa sukaman kreyinakushpa kikinkunalla alli kanankunata yuyashpa kawsansapa. Sukaman mana alli ruranata yuyashpa ruransapa. Tatankunata mana kasunayashpa kawsansapa.

³¹ Tata Diospa rimananta mana entiendinayansapachu. Kikinkuna rimashkankunata mana ruransapachu. Mana ni pita

kuyansapachu. Mana ni pita perdo-
nanayansapachu. Mana ni pita llakichinsapachu.
32 Chay laya runakuna allita yachansapa Tata Dios
tukuy mana alli rurak runakunata kastigaptin
wañunankunata. Chayta yachaykashpankunapish
mana allita rurashpalla kawsansapa.
Kushikunsapa runamasinkuna mana allita
ruraptinkuna.

2

*Suknin diya Tata Dios willawashunchisapa
pimi allita rurashka pimi mana allitachu rurashka
nishpa.*

¹ Chayrayku kankuna pipish kashpaykichi ama
runamasikichita piñakushpa chataychichu mana
alli rurak kanankunata kankunapish chay layalla
kashpaykichi. Chashna runamasikichita chatash-
paykichi kikikichilla chatanakuykankichi.

² Allita yachanchisapa Tata Dios alli rurak
kashpa tukuy mana alli rurak runakunata
kuskanpi kastiganankunata. ³ Kankuna mana
allita ruraykashpaykichi runamasikichita
piñakushpa chatashpaykichi ama yuyaychichu
Tata Diospa kastigunmanta kishpiyta. ⁴ Tata
Dios mana shaykushpa mana piñakushpa
sukaman kuyashuptikichipish payta sukaman
washanchaykankichi. Mana entiendinkichichu
Tata Dios sukaman kuyashushpaykichi
yanapashunaykichita uchaykichita wanashpa
payllata kreyishpa kawsanaykichipa.

⁵ Suknin diya Tata Dios tukuy runakunata
kuskata willankasapa pimi allita rurashka

pimi mana allitachu rurashka nishpa. Chay diya sinchi shunku kaptikichi mana uchaykichimanta wananayaptikichi Tata Dioska sukaman kastigashunaykichi tiyan.

⁶ Chaypina Tata Dios suktapish suktapish alli rurashkanchikunarayku mana alli rurashkanchikunarayku pagarawashunchisapa.

⁷ Tata Dios tukuy mana sampayashpa alli rurak runakunata, tukuy payta kushichik kuyak runakunata sieluman pushankasapa mana tukuy niyukta paywan kawsanankunapa.

⁸ Chaymanta Tata Dios tukuy kikinkuna munashkankunata rurak runakunata, tukuy mana alli rurak runakunata, tukuy paypa rimananta mana kasunayak runakunata sukaman piñakushpa kastigankasapa. ⁹ Tukuy mana alli rurak runakuna judiyu mana judiyu kashpankunapish sukaman llakishpa sufrishpa kawsankasapa.

¹⁰ Chaymanta alli rurak runakunata judiyu mana judiyu kaptinkunapish Tata Dios kushichishpankuna willankasapa alli rurak kanankunata. ¹¹ Pipish kaptinchikuna Tata Dios tukuy runakunata idenllata kuyawanchisapa.

¹² Mana Moisespa kamachikunankunata yachashpa uchallikuk runakunata mana Moisespa kamachikunanta yachaktashina Tata Dios kastigankasapa. Chaymanta Moisespa kamachikunankunata allita yachashpa uchallikuk runakunata Tata Dios Moisespa kamachikunankunapi rimashkanshina kastigankasapa. ¹³ Tata Dios runakunata

mana perdonankasapachu Moisespa

kamachikunankunata uyariptinkunalla. Tukuy shunku kasushpa kawsak runakunallata perdonankasapa.

¹⁴ Chaymanta mana judiyu runakunamanta sukkuna Moisespa kamachikunankunata mana yachashpash allita rurashpa kawsansapa. Paykunaka kikinkunallamanta yachansapa allikunata rurayta. ¹⁵ Chashna allita rurashpa kawsashpankuna tukuy pita kawachinsapa yuyayninkunapi Tata Diospa kamachikunankunata yachanankunata. Yuyayninkunapi yachansapa allita mana allita rurashkankunata.

¹⁶ Ñuka Tata Diospa rimananta yachachikushkaynishina sukni diya payka Jesukristuta willanka tukuy runakunata pakadu rurashkankunata rikurichinanpa. Chaypina mana allita rurashka kaptinkuna kastigankasapa.

Judiyu runakuna Moisespa kamachikunankunata mana kasunayarkansapachu.

¹⁷ Kankuna judiyumasinikuna, rimankichi Moisespa kamachikunankunata kasushpa kawsanaykichita. Alabanakunkichi Tata Diosta kuyanaykichita. ¹⁸ Tata Diospa munananta allita yachankichi. Moisespa kamachikunankunata yachakushpaykichi yachankichi akllayta imakunami alli ruranaykichipa nishpa. ¹⁹ Yuyankichi atipanaykichita mana yachak runakunata yachachiyta allita ruranankunapa. Yuyankichi tutupishina purik runakunata atipanaykichita yanapayta. ²⁰ Kankuna yachankichi Moisespa kamachikunankuna

tukuy alli yachanata yachachiwananchikunata. Chayrayku yuyankichi mana alli yachak runakunata wambrakunatashina atipanaykichita yachachiyta.

²¹ Sukaman allita yachachikushpaykichi ¿imapatí kankuna chay yachachikunaykichita mana kasunkichi? Yachachikunkichi ama suwakunankunapa. Chayta yachachikuykashpa ¿imapatí kankuna suwakunkichi? ²² Yachachikunkichi ama chikan warmiwan uchallikunankunapa. Chashna yachachikushpaykichi ¿imapatí chikan warmiwan uchallikunkichi? Ruradu dioskunata chiknishpaykichika ¿imapatí wasinkunamanta suwakunkichi? ²³ Kankuna Moisespa kamachikunankunata yachashpaykichi alabanakunkichi. Chashna alabanakushpaykichi mana chaykunata kasunkichichu. Chashna mana kasushpaykichi Tata Diosta mana nimatashina kawankichi. ²⁴ Chayrayku Tata Diospa killkadunpi riman: “Kankuna mana allita rurashpa kawsaptikichi mana kreyikuk runakuna rimansapa Tata Dios mana alli kananta.”

²⁵ Kankuna Moisespa kamachikunankunata kasushpa kawsaptikichi alli kashka señaladu kanaykichipa. Mana Moisespa kamachikunanta kasushpa kawsashpaykichika yankamanta señaladu kankichi. ²⁶ Chaymanta mana señaladu runakuna Moisespa kamachikunankunata kasushpa kawsaptinkuna Tata Dios paykunatapish willankasapa wambrankuna kanankunata.

²⁷ Kankuna señaladu judiyu runakuna kaykashpaykichipish mana Moisespa

kamachikunankunata kasushpaykichika mana alli rurak runakuna kankichi. Chaymanta mana judiyu runakuna Tata Diosta kasushpa kawsashpankunaka tukuy runakunata kawachinsapa kankunamanta ashwan alli rurak kanankunata. ²⁸ Mana señaladu kashkanchikunaraykuchu nima judiyu runakuna nasishkanchikunaraykuchu Tata Diospa wambrankuna kanchisapa. ²⁹ Tata Diospa wambrankuna kanchisapa tukuy shunku Tata Diosta kreyishpa kawsashpanchikuna. Mana Moisespa kamachikunankunata kasushkanchikunaraykuchu Tata Diospa wambrankuna kanchisapa. Judiyu runakuna mana kreyiwaptinkunapish Tata Dios willawanchisapa alli rurak kananchikunata.

3

Tata Dios allillata rurashpa kawsan.

¹ Chaymanta ¿ima allitatí surkunchisapa judiyu runakuna kashpanchikuna? ¿Ima allitatí surkunchisapa señaladu kashpanchikuna? ² Aypa allikunata surkunchisapa judiyu runakuna kashpanchikuna. Suk allita surkunchisapa Tata Dios judiyu runakunallata rimananta kuwashkanchikunarayku.

³ Chaymanta judiyu runakunamanta sukkuna Tata Diosta mana kasushpa kawsaptinkunapish payka mana shaykushpa tukuy rimashkankunata ruranan tiyan. ⁴ Tukuy runakuna llullakuptinkunapish Tata Dioska mana nima llullakushpa allillata rurashpa kawsan. Paypa killkadunpi riman: “A Tata Dios, kanka allillata rimanki. Suk

runakuna mana alli kanaykita rimaptinkunapish allillata rurashpa kawsanki.”

⁵ Chaymanta ichara suk runakuna rimanmansapa: “Sukaman uchallikushpanchikuna kawachinchisapa Tata Dios sukaman alli rurak kananta.” Chashna kaptinka Tata Dios kastigawaptinchikuna ¿rimanchimansapachu mana allita ruraykananta? ⁶ Mana nima layapi rimanchimansapachu Tata Dios mana alli rurak kananta. Tata Dios mana allita rurashpaka uchallikuk runakunata mana atipanmanchu kastigayta.

⁷ Ichara suk runa rimanman: “Ñuka llullakup-tinipish Tata Dios kuyawashpa perdonawanka. Perdonawaptin tukuy runakuna rimankasapa Tata Dios alli kananta. Chayrayku llullakup-tini Tata Dios mana atipanchu kastigawayta”. ⁸ Chashna rimashpa kikinlla llullachinakuykan. Llullakushpa rimansapa: “Tukuy laya mana al-likunata ruraypachi runakuna Tata Diosta alabanankunapa”.

Suk runakuna llullachikushpa rimansapa ñuka chashna yachachikunaynita. Tata Dios chay llul-lakuk runakunata sukaman kastigankasapa.

Tukuy runakuna uchasapakuna kanchisapa.

⁹ ¿Ñukanchikuna judiyu runakuna kash-panchikuna chay mana judiyu runakunamanta ashwan alli rurakchu kanchisapa? Manami ashwan allichu kanchisapa. Ñukaka ñami yachachishkaykichina tukuy judiyu runakuna tukuy mana judiyu runakunapish uchasapakuna kananchikunata.

¹⁰ Tata Diospa killkadunpi willawanchisapa:
 “Mana tiyanchu niman suk alli rurak runa.
 Mana niman suk tiyanchu.

¹¹ Mana tiyanchu niman suk alli yachak runa.

Mana niman suk runa Tata Diosta maskanchu.

¹² Tukuy runakuna uchallikushpa Tata
 Diosmanta ashushkasapa.

Mana alli rurak tukushkasapa.

Mana tiyanchu niman suk alli rurak runa.

Mana niman suk tiyanchu.

¹³ Chay mana alli rurak runakunapa
 rimanankuna iden sepultura kicharidu
 millanapa laya asnakshinami.

Sukaman llullachikushpa kawsansapa.

Rimananka machakuypa venenonshinami.

¹⁴ Sukaman piñayashpa chiknishpa maldisishpa ri-
 mansapa.

¹⁵ Utkakushpa kallpansapa runamasinta
 wañuchik.

¹⁶ Maytapish rishpa tukuy layakunata
 wakllichishpa aypa runakunata sukaman
 llakita kunsapa.

¹⁷ Mana yachansapachu allita rurashpa
 kushikushpa kawsayta.

¹⁸ Mana yachansapachu Tata Diosta manchayta.”

¹⁹ Tata Diospa rimanan chayta rimaptin
 yachanchisapa payka judiyu runakunata
 kastiganankunata kamachikunankunata mana
 allita kasushkankunarayku. Chayrayku mana
 ni pi Tata Diosta ayniyta atipankasapachu. Tata
 Dios tukuy kay allpapi kawsak mana alli rurak
 runakunata kastigankasapa. ²⁰ Payka mana
 ni pita willankasapachu perdonadu kananta

Moisespa kamachikunankunata kasushkanrayku. Tata Dioska kamachikunankunata kuwashkanchisapa yachachiwananchikunapa uchasapakuna kananchikunata.

*Jesukristullata kreyishpa kawsaptinchikuna
Tata Dios perdonawanchisapa.*

²¹⁻²² Kunanka Tata Dios yachachiwananchisapa pipish kashpanchikuna Jesukristullata kreyiptinchikuna perdonawananchikunata. Mana Moisespa kamachikunankunata uyarishkanchikunaraykuchu perdonawanchisapa. Moiseswan ñawpa alli yachachikukkuna chayllata yachachikurkansapa.

²³ Tukuy runakuna uchayuk kanchisapa. Chayrayku mana atipanchisapachu Tata Diospa munananta rurashpa kushichiyta. ²⁴ Chaymanta Jesukristu uchanchikunarayku wañurkan Tata Dios sukaman kuyawashpanchikuna mana nimata pagaraptinchikuna perdonawananchikunapa. ²⁵ Tata Dios munaptin Jesukristu yawarninta ichashpa wañurkan uchanchikunamanta perdonawananchikunapa. Jesukristu ñukanchikunarayku wañushkanta kreyiptinchikuna Tata Dios perdonawanchisapa.

Tata Dios ñawpa tiempu kreyik runakunatapish kuyashpankuna mana piñakushpa perdonarkansapa Jesukristu shamunanta yuyashpa. Chashna paykunata perdonashpa Tata Dios kawachiwananchisapa alli rurak kananta. ²⁶ Kunanpish Tata Dios kawachiwananchisapa alli rurak kashpa perdonawananchikunata. Jesukristu wañushkanrayku Tata Dios ñami

atipanna tukuy Jesukristuta kreyik runakunata perdonawayninchikunata.

²⁷ Tata Diospa kamachikunankunata mana kikinichikunallachu atipanchisapa kasuyta. Jesukristullata kreyiptinchikuna Tata Dios perdonawanchisapa. Chashna Tata Dios perdonawaptinchikuna mana atipanchisapachu alabanakuyta. ²⁸ Chayrayku yachanchisapa Jesukristullata kreyishpa kawsaptinchikuna Tata Dios perdonawananchikunata. Mana Moisespa kamachikunankunata kasushkanchikunaraykuchu perdonawanchisapa.

²⁹ ¿Tata Dios judiyu runakunallatachu perdonawashunchisapa? Manami. Judiyu runakuna mana judiyu runakunapish Jesukristuta kreyiptinchikuna Tata Dioska perdonawanchisapa. ³⁰ Tata Dioska suklallami. Chayrayku tukuy Jesukristuta kreyik runakunata perdonawanchisapa judiyu mana judiyu runakuna kaptinchikunapish.

³¹ Chaymanta Jesukristullata kreyishpanchikuna ichara yuyanchimansapa Tata Diospa kamachikunankuna mana nima kananta. Mana allichu chayta yuyananchikunapa. Jesukristuta kreyishpanchikuna yachanchisapa Tata Diospa kamachikunankuna alli kananta.

4

Tata Dios Abrahamta perdonarkan allita kreyishkanrayku.

¹ Ichara tapunakunchimansapa: ¿Imatata ru-rarkan ñawpa awilunchikuna Abraham Tata Dios

perdonananpa? ² Abraham allita rurashkanraykulla Tata Dios perdonashka kaptinka sukaman kikinlla alabanakunman karkan. Chashna kaptinka Tata Dios mana willanmanchu karkan perdonananpa.

³Tata Diospa rimanan willawanchisapa: “Abrahamka Tata Diosta kreyirkan alli rurak alli perdonakuk kananta. Chayrayku Tata Dios willarkan uchankunamanta perdonadu kananta.”

⁴ Mash uyariwaychi. Suk runa patronpi trabajashpa trabajunpa chaninta chaskin. Chay trabajunpa chaninka mana regaluchu. Patronnin trabajashkanrayku pagaranan tiyan. ⁵ Chaymanta ñukanchikuna mana atipashpanchikuna allita rurashpa kawsayta tukuy shunku kreyinanchikuna tiyan Tata Dios uchanchikunamanta perdonawananchikunata. Chashna kreyiptinchikuna Tata Dios kikin munashpa perdonawanchisapa.

⁶ Ñawpa kamachikuk Davidpish rimarkan suk runa mana allita rurashpapisth sukaman kushikun Tata Dios perdonadu kananta rimaptin.

⁷ Davidka rimarkan:

“Tata Dios uchanchikunata perdonawaptinchikuna sukaman kushikunchisapa.

⁸ Tata Dios manana uchanchikunata yuyaptin sukaman kushikunchisapa.”

⁹ ¿Tata Dios pikunatatí uchankunamanta perdonanka? ¿Señaladu judiyu runakunallatachu perdonanka? ¿Manachu Tata Dios mana judiyukunatapish perdonanka? Ñami willashkaykichina: Tata Dios Abrahamta willarkan kreyishkanrayku perdonadu kananta. ¹⁰ ¿Aykapití Abrahamta

chayta willarkan? Manarapish señalachinakuptinra Tata Dioska Abrahamtaka willarkan perdonadu kananta. Mana señalachinakushkanwashachu chayta willarkan.

¹¹ Abrahamta perdonashkanwasha Tata Dios willarkan señalachinakunanpa. Chayrayku Abrahamka yacharkan Tata Diosta kreyiptin perdonashkanta. Chashna modomanta aypa mana señaladu runakuna Tata Diosta kreyiptinkuna paykunatapish perdonankasapa. Chay mana señaladu runakunapish Abrahampa mirakninkunashinami. ¹² Abraham manara señalachinakushpara Tata Diosta kreyishkanrayku paypa wambran karkan. Ñukanchikuna señaladu judiyu runakunapish Tata Diosta kreyishkanchikunarayku Abrahampa mirakninkunashina kanchisapa.

Abraham kreyirkan Tata Dios tukuy willashkanta rurananta.

¹³ Abrahamka kreyirkan Tata Dios tukuy laya atipak kananta. Chayrayku Tata Dios Abrahamta willarkan paypa mirakninkuna tukuy allpapi kawsak runakunata kamachinankunapa. Mana Moisespa kamachikunankunata kasushkanraykuchu Tata Dios Abrahamta willarkan mirakninkuna tukuy runakunata kamachinankunapa. Abraham kreyikushkanrayku Tata Dios perdonashpa willarkan alli rurak kananta.

¹⁴ Tata Dios ñukanchikunatapish mana Moisespa kamachikunanta kasushkanchikunaraykuchu yanapawanchisapa. Moisespa kamachikunankunata kasushkanchikunaraykulla Tata

Dios yanapawaptinchikunaka yankamanta payta kreyinchimansapa karkan. Llullakushpa Tata Dios willawanchimansapa karkan kreyiptinchikuna yanapawananchikunata.

¹⁵ Moisespa kamachikunankunata mana kasuyta atipaptinchikuna Tata Dioska kastigawananchikuna tiyan. Tata Dios kamachikunankunata mana Moiesta kushka kaptinka mana yachanchimansapachu uchasapa kananchikunata. ¹⁶ Chayrayku Tata Dioska kikin munashpa suk regaluta kuwananchikunashina perdonawanchisapa. Tata Dios perdonawananchikunata kreyiptinchikuna payka iden Abrahamtashina perdonawanchisapa. Mana Moisespa kamachikunankunata kasushkanchikunaraykuchu Tata Dioska perdonawanchisapa. Tata Dios Abrahamtashina perdonawaptinchikuna Abrahampa mirakninkunashina kanchisapa.

¹⁷ Abrahamka allita kreyirkan Tata Dios wañudukunata kawsachimunanta. Kreyirkan Tata Dios rimashpalla mana tiyashkanmanta tukuy layata rurashkanta. Chayrayku Tata Dios Abrahamta willarkan: “Aypa llaktakunapi kawsak runakunapa tatankunashina kanayki tiyan.”

¹⁸ Tata Dios Abrahamta willarkan warmin wawayananta. Willarkan chay nasik wambranmanta aypata miranampa. Chashna Tata Dios willaptin Abraham viejuna kaykashpapish mana shaykushpa kreyirkan Tata Dios willashkanta rurananta. Chaymanta Tata

Dios willashkanshina Abrahampa mirakninkuna aypa tiyarkan.

¹⁹ Abraham yaka pachak watayuk kaykashpawapish allillata kreyirkan Tata Dios willashkanta rurananta. Payka warminwan pakta vieju kashpankuna mallinakurkansapa manana atipanankunata wambrayuk kayta. Chashna mallinakushpankunapish Abraham kreyirkanlla warmin Sara suk wambrata wawayananta.

²⁰ Abraham allita kreyirkan Tata Dios willashkanta rurananta. Chashna ashwan ashwanta kreyishpa payllata alabarkan.

²¹ Tata Diosta kushichishpalla allita kreyirkan atipananta willashkanta rurayta. ²² Chayrayku Tata Dioska perdonashpa willarkan alli rurak kananta.

²³ Tata Dios killkadunpi mana Abrahamlla-pachu rimarkan alli rurak kananta. ²⁴ Señorninchi Jesukristuta kawsachimuk Tata Diosta kreyiptinchikuna ñukanchikunatapish willawanchisapa perdonadu kananchikunata. ²⁵ Señorninchi Jesukristu wañurkan uchanchikunarayku. Wañushkanmanta kawsamurkan Tata Dios uchanchikunamanta perdonawananchikunapa.

5

Tata Dios perdonawaptinchikuna kushikunchisapa.

¹ Kunanka Señorninchi Jesukristu wañushkanrayku Tata Dios perdonawashkanchikunata kreyishpanchikuna paywan tantalla kushikushpa kawsanchisapa.

² Chashna Jesukristurayku Tata Dios

perdonawananchikunata allita kreyiptinchikuna payka sukaman yanapawanchisapa. Sukaman yanapawananchikunata yachashpa kushikunchisapa. Chaymanta sukaman kushikunchisapa yachashpa paywan tantalla allimata kawsananchikunata.

³ Chayta yachashpanchikuna sukaman padeshishpanchikunapish kushikushunchisapalla. Padesishpanchikuna ashwan ashwanta yachakunchisapa mana shaykushpa Jesukristuta kreyishpa kawsayta. ⁴ Chashna Jesukristuta ashwan allita kreyishpa kawsashpanchikuna ashwan alli rurak runakuna tukunchisapa. Ashwan ashwanta yachanchisapa Tata Dioswan mana tukuyniyukta kawsananchikunata. ⁵ Tata Dios Espiritunta kuwaptinchikuna yachanchisapa kuyawananchikunata. Tukuy chayta yachashpanchikuna padeshishpanchikunapish mana pinkakunchisapachu.

⁶ Ñawpa tiempu mana atiparkanchisapachu mana alli rurananchikunamanta kishpiyta. Chayrayku Tata Dios munashkan tiempu Jesukristu uchanchikunarayku wañurkan.

⁷ Mana aypa runakuna animukunmansapachu wañuyta runamasinpa lugarninpi chay runamasin alli rurak kaykaptinpush. Ichara suk runa animukunman wañuyta suk kuyanan runa ama wañunanpa. ⁸ Chaymanta ñukanchikuna sukaman mana alli rurak kaykaptinchikunapish Jesukristu ñukanchikunarayku wañurkan. Chashna ñukanchikunarayku wañuptin yachanchisapa Tata Dios sukaman kuyawananchikunata.

9 Jesukristu yawarninta ichashpa wañushkanrayku Tata Dios uchanchikunamanta perdonawashpanchikuna kastigawananchikunamantapish salvawashunchisapa. 10 Tata Diosta chiknik runakuna kaykaptinchikunapish wambran Jesukristuka wañurkan Tata Dioswan kuyanakushpa kawsananchikunapa. Paywan kuyanakushpa kawsaptinchikuna Jesukristu ñukanchikunawan tantalla kawsashpa uchanchikunamanta salvawanchisapa. 11 Manami salvawanchisapallachu. Jesukristu wañushkanrayku Tata Dioswan kuyanakushpa kawsanchisapa. Chayrayku sukaman kushikushpa kawsanchisapa.

Ñawpa awilunchi Adanshina mana alli rurak kanchisapa.

12 Ñawpa awilunchikuna Adan kallarirkan uchallikuyta. Uchallikushkanrayku kallarirkan viejuyayta wañunankaman. Chashnamanta tukuy mirakninkunapish uchallikushkanchikunarayku wañunchisapa.

13 Manara Moisespa kamachikunankuna tiyaptinpih tukuy runakuna uchallikurkansapa. Manara Moisespa kamachikunankuna killkadu tiyaptinra mana yacharkansapachu uchankunarayku ima kastigutami chaskinkasapa nishpa. 14 Chay runakuna kastigunta mana yachashpankunapish Adanpa tiempunmantapacha Moisespa tiempunkaman uchankunarayku wañuksapa. Mana Adanshina uchallikushpankunapish mana allita rurashkankunarayku wañuksapa. Adan

yuyachiwanchisapa Jesukristu shamunanta uchanchikunamanta salvawananchikunapa.

¹⁵ Adan uchallikushkanrayku mana atipanchisapachu wañuymanta kishpiyta. Tata Dioslla sukaman kuyawashpanchikuna atipan wañunanchikunamanta salvawayninchikunata. Jesukristu wañushkanrayku Tata Dios kikin munashpa uchanchikunamanta perdonawanchisapa paywan tantalla kawsananchikunapa.

¹⁶ Ñawpa awilunchi Adan uchallikushkanmantapacha tukuy runakuna uchallikushpa kawsanchisapa. Chayrayku Tata Dios kastigawananchikuna tiyan. Chaymanta Jesukristu wañushkanrayku Tata Dios atipan tukuy laya mana alli rurananchikunamanta perdonawayninchikunata.

¹⁷ Awilunchi Adan uchallikushkanrayku tukuy runakuna wañunanchikuna tiyan. Jesukristu wañushkanrayku Tata Dios kikin munashpa sukaman kuyawashpanchikuna perdonawanchisapa. Tata Dios perdonawaptinchikuna atipanchisapana allita rurashpa kushikushpa kawsayta.

¹⁸ Ñawpa awilunchi Adan uchallikushkanrayku Tata Dioska tukuy runakunata kastigawananchikuna tiyan. Chaymanta Jesukristu wañushkanrayku Tata Dioska tukuy runakunata atipan perdonayta. ¹⁹ Ñawpa awilunchi Adan Tata Diosta mana kasushkanrayku aypa runakuna uchallikushpa kawsansapa. Chaymanta Jesukristu Tata Diosta allita kasushkanrayku Tata Dioska aypa runakunata perdonawanchisapa.

²⁰ Tata Dios kamachikunankunata Moisesta

kurkan tukuy runakuna yachananchikunapa uchasapa kananchikunata. Uchasapa kaptinchikunapish Tata Dios perdonawashpanchikuna ashwanta kawachiwanchisapa kuyawananchikunata.²¹ Sukaman uchallikushpa kawsashkanchikunarayku wañunanchikuna tiyan. Tata Dios sukaman kuyawashpanchikuna Jesukristurayku uchanchikunamanta perdonawanchisapa paywan sielupi mana tukuy niyukta kawsananchikunapa.

6

Jesukristullata kreyishpanchikuna allita rurashpa kawsashunchisapa.

¹ Kunanka ¿imatatí rimashunchisapa? ¿Ashwanta uchallikushpallachu kawsashunchisapa Tata Dios ashwanta kuyawashpanchikuna perdonawananchikunapa?² Amana uchallikuypachinachu. Suk runa wañudu kashpa manana uchallikunnachu. Ñukanchikunapish wañudu runashina amana uchallikuypachinachu.³ ¿Manachu yachankichi ñukanchikuna bawtisakushpa Jesukristuwan tantanakushkanchikunata? Chayrayku suk wañudu runashina manana uchallikushpanachu kawsananchikuna tiyan.⁴ Bawtisakushpanchikuna Jesukristuwan tantalla wañudu pampadushina kashkanchisapa. Pampadushina kaptinchikuna Tata Dios tukuy laya atipak kashpa Jesukristuta kawsachimushkanshina ñukanchikunatapish

yanapawanchisapa mushuk kawsayta
kawsananchikunapa.

⁵ Jesukristuwan tantalla wañudushina kanchisapa amana uchallikushpa kawsananchikunapana. Paywan tantalla kawsachimudushina kanchisapa mushuk kawsayta kawsananchikunapana.

⁶ Yachanchisapa Jesukristuwan tantalla kruspi timbidushina kashkanchikunata. Paywan tantalla wañudushina kashpanchikuna manana uchallikushpanachu kawsashunchisapa. Kunanka ñami atipanchisapana allita rurashpa kawsayta. ⁷ Wañudushina kashpanchikuna manana uchallikushpanachu kawsanchisapa.

⁸ Jesukristuwan tantalla wañudushina kashpanchikuna yachanchisapa paywan tantalla kawsananchikunata. ⁹ Yachanchisapa Jesukristu wañushkanmanta kawsamushka kashpa mana kutin wañunanta. Manana kutin wañunkanachu. ¹⁰ Jesukristu uchanchikunarayku wañushpa suk kutilla wañurkan. Chaymanta wañushkanmanta kawsamushpa Tata Dioswan tantalla paktanakushpa kawsan.

¹¹ Chashnashina kankunapish yuyaychi wañudushina kanaykichita amana uchallikushpa kawsanaykichipana. Yuyaychi Jesukristuwan kawsamudushina kanaykichita Tata Diosllata sirvishpa kawsanaykichipa.

¹² Chayta yuyashpa amana munaychinachu uchallikushpa kawsayta. Amana munanaykichillata rurashpanachu kawsaychi. ¹³ Ama nima layapi uchallikuychinachu. Munaychi allikunallata rurayta. Wañuymanta

kawsamudushina kashpaykichi Tata Diospa munananllata rurashpa kawsaychi.

¹⁴ Moisespa kamachikunankunata mana atipashpanchikuna kasuyta yachanchisapa uchasapakuna kananchikunata. Kunanka Tata Dios kuyawashpanchikuna perdonawashkanchisapa. Chayrayku manana uchallikushpanachu kawsanchisapa.

Tata Diosllata kasushpa kawsananchikuna tiyan.

¹⁵ Mana Moisespa kamachikunankunata kasushkanchikunaraykuchu Tata Dios perdonawanchisapa. Payka kuyawashpanchikuna perdonawanchisapa. Tata Dios perdonawananchikunata yachashpa ¿uchallikushpallachu kawsashunchisapa? Ama nima layapi uchallikuypachinachu. ¹⁶ Kankuna yachankichi patronpi trabajashpaykichi chay patrona allita kasunaykichita. Kikikichipa munanaykichillata rurashpa kawsashpaykichika uchallikushpalla kawsaykankichi. Uchallikushpa kawsashpaykichi wañuynikichillata maskaykankichi. Chaymanta Tata Diosta kasushpa kawsashpaykichika paywan tantalla kushikushpa kawsankichi.

¹⁷ Kankuna manana uchallikushpanachu kawsaykankichi. Kunanka tukuy shunkuna Tata Diospa rimananta allita kasuykankichina. Chayrayku Tata Diosta agradesini. ¹⁸ Tata Dios perdonashuptikichi manana uchallikushpanachu kawsaykankichi. Kunanka

Tata Diosllata kasushpa allita rurashpa kawsaykankichi.

¹⁹ Tukuy kaykunata parlachiykichi allita entiendinaykichipa. Mana chashna yachachiptini mana atipankichimanchu entiendiyta. Ñawpaka sukaman uchallikushpalla kawsak kankichi. Kunanka Tata Diosllata kasushpa allita rurashpa kawsanaykichi tiyan.

²⁰ Ñawpaka uchallikushpalla kawsashpaykichi mana munashkankichichu allita rurashpa kawsayta. ²¹ Uchallikushpa kawsashpaykichi ¿ima allikunata? surkushkankichi? Wañuynikichillata maskaykashkankichi.

Kunanka chay ñawpa uchallikushkaykichita yuyashpa pinkakunkichi. ²² Kunanka manana ñawpashinanachu uchallikushpa Tata Diosllata kasushpana kawsaykankichina. Manana yankamantanachu kawsaykankichi. Kunanka Tata Diosllata sirvishpa kawsashpaykichi sieluman rinkichi paywan mana tukuyniyukta kawsak. ²³ Uchallikushkanchikunarayku wañunanchikuna tiyan. Chashna kaptinpih Tata Dios sukaman kuyawashpanchikuna Señorninchi Jesukristu wañushkanrayku sieluman pushawashunchisapa mana tukuyniyukta paywan kawsananchikunapa.

7

Jesukristuta kreyishpa kawsashpanchikuna wañuymanta kawsamudushina kanchisapa.

¹ Wawkinikuna, paninikuna, Moisespa kamachikunankunata riksinchisapa. Allita

yachanchisapa wañunanchikuna diyakamanlla chay kamachikunankuna kasunanchikunata. ² Suk ejempluta parlachiykichi. Moisespa kamachikunankuna willawanchisapa kusayuk warmi kusanwan kawsananpa kusan wañunan diyakaman. Kusan wañuptin chay warmika manana kusayuknachu kiparin. ³ Chay warmipa kusan kawsaykaptinra chikan ullkuwan tantanakushpaka uchallikun. Kusan wañuptin manana kusayukna kashpa kashkan kasarayta munashpa atipanman kasarayta. Kashkan kusayuk kashpa mana uchallikunchu.

⁴ Munanayni wawkinikuna, paninikuna, chay warmipa kusan wañushkanshina Jesukristu wañurkan. Wañushkanrayku ñukanchikunapish paywan tantalla wañudushina kashkanchisapa. Manana Moisespa kamachikunankunatachu kasunanchikuna tiyan. Kunanka Jesukristu kawsamushkanrayku ñukanchikunapish payllatana sirvik kanchisapa Tata Diosta kushichinanchikunapa.

⁵ Ñawpa uchallikushpa kawsaptinchikuna Moisespa kamachikunankuna munachiwashkanchisapa ashwan mana allita rurashpa kawsananchikunapa. Chaypina ashwan ashwanta uchallikushpa kawsashpanchikuna wañuyninchikunata maskarkanchisapa.

⁶ Kunanka Jesukristuwan wañudushina kashpanchikuna manana uchallikushpanachu kawsanchisapa. Jesukristullata kreyishpa kawsashpanchikuna manana chay ñawpa killkadu kamachikunankunata kasushpanachu kawsanchisapa. Kunanka Tata Diospa Espiritun yanapawapt-

inchikuna atipanchisapa Tata Diosllata sirvishpa mushuk layata kawsayta.

Kikinchi kunalla mana atipanchisapachu allita rurayta.

⁷ Chashna alli mushuk layatana kawsashpanchikuna ichara rimanchimansapa Moisespa kamachikunankuna uchallichiwananchikunata. Ama chaytaka yuyaypachichu. Chay kamachikunankuna mana tiyaptinka mana yachanchimansapachu imakunami uchaka nishpa. Moisespa kamachikunan willawanchisapa ama sukunapa ima tiyapunankunata munananchikunapa. Mana chayta willawaptinchikunaka mana yachanchimansapachu sukunapa tiyapunankunata munashpanchikuna uchallikuykananchikunata.

⁸ Moisespa killkadunpi willawaptinchikuna suk ima mana allita ama ruranchikunapa chaypira chay mana allikunata munanchisapa rurayta. Kamachikunankuna mana tiyaptinka mana yachanchimansapachu uchallikuykananchikunata.

⁹ Ñawpa manara chay kamachikunankunata yachashpanchikunara uchallikushpanchikunapish mana nimatashinachu kawarkanchisapa. Chaymanta kamachikunankunata yachashpanchikuna yachashkanchisapana uchallikushkanchikunarayku wañunanchikunata.

¹⁰ Tata Dios kamachikunankunata kuwarkanchisapa paywan kawsananchikunapa. Chashna Tata Dios munaptinpi mana atiparkanchisapachu kasushpa kawsayta. Chayrayku wañunanchikuna tiyan.

¹¹ Ichara yuyanchimansapa tukuy kamachikunankunata allita kasuyta atipananchikunata. Chashna yuyashpanchikuna kikinichikunalla llullachinakunchisapa. Chay kamachikunankunata mana kasuyta atipashpanchikuna wañunanchikuna tiyan.

¹² Tata Dios kamachikunankunata kuwashkanchisapa yachachiwananchikunapa allita rurashpa kawsananchikunapa. Chayrayku yachanchisapa sukaman allima kananta.

¹³ Chashna allima kashpa ¿wañuymanchu kachawanchisapa? Manami chashnachu. Tata Diospa kamachikunankuna allima kashpa mana alli ruranchikunata kawachiwanchisapa sukaman mana alli ucha kananta. Chashna kawachiwaptinchikuna yachanchisapa sukaman sakra mana alli rurak runakuna kananchikunata. Chaypina uchallikushkanchikunarayku wañunanchikuna tiyan.

¹⁴ Yachanchisapa Tata Dios sukaman allima kashpa allima kamachikunankunata kuwashkanchikunata. Chay kamachikunankuna allima kaptinpih uchallikushpalla kawsanchisapa.

¹⁵ Mana entiendinchisapachu imapami uchallikushpalla kawsanchisapa nishpa. Allita rurayta yachashpanchikunapish mana allitachu ruranchisapa. Mana munananchi ruranakunallata ruranchisapa.

¹⁶ Chashna mana munananchikunata rurashpanchikuna yachanchisapa Tata Diospa kamachikunankuna sukaman allima kananta. ¹⁷ Chay mana munananchikunata rurashpanchikuna yachanchisapa uchasapa kananchikunata.

18 Yachanchisapa kikinichikunalla mana alli rurak kananchikunata. Yuyayninchikunapi allita rurayta munashpanchikunapish mana atipanchisapachu allita rurayta. 19 Allita rurayta munashpanchikunapish mana allillata ruranchisapa. Alli ruranata mana ruranchisapachu. 20 Chashna modomanta mana alli munananchikunata rurashpanchikuna yachanchisapa uchasapa kananchikunata.

21 Allita rurayta munashpanchikunapish yachanchisapa mana atipananchikunata allita rurayta. 22 Tukuy shunku munanchisapa Tata Diospa kamachikunankunata rurayta. 23 Chayta munashpanchikunapish uchasapa kashpanchikuna ish kay yuyayuk kanchisapa. Chayrayku mana atipanchisapachu allita rurashpa kawsayta. 24 Chashna mana atipashpanchikuna allita rurayta sukaman llakinchisapa. ¿Pití yanapawanchimansapa mana uchallikushpa kawsananchikunapa? 25 ¡Tata Diosllami atipan! Señorninchi Jesukristu wañushkanrayku payka atipan yanapawayninchikunata allita rurashpa kawsananchikunapa. Chayrayku payta agradesiypachi. Kashkan willaykichi: Munanchisapa Tata Diospa kamachikunankunata kasuyta. Chayta munashpanchikunapish uchasapa kashpanchikuna mana atipanchisapachu allita rurashpa kawsayta.

*Tata Diospa Espiritunta kasushpa kawsash-
panchikuna mushuk layatana kawsanchisapa.*

¹ Kunanka Jesukristuwan tantalla kawsaptinchikuna Tata Dioska uchanchikunamanta perdonawanchisapa. Tata Diospa Espiritunta kasushpa mana kikinichikunapa munananchikunallata rurashpa kawsaptinchikuna Tata Dioska mana kastigawashunchisapachu.

² Jesukristuwan tantalla kawsaptinchikuna Tata Diospa Espiritunka atipachiwanchisapa amana uchallikushpa kawsananchikunapa. Yanapawanchisapa amana wañuyninchikunatana maskananchikunapa.

³ Mana alli rurak kashpanchikuna mana atipanchisapachu Moisespa kamachikunankunata kasushpa kawsayta. Tata Dios kastigawananchikunamanta mana kikinichikunalla atipanchisapachu kishpiyta. Chayrayku Tata Dios kikin wambran Jesukristuta kachamurkan iden ñukanchikunashina kay allpapi nasinanpa. Chashna Jesukristu runa kashpa uchanchikunarayku kruspi wañurkan ama Tata Dios kastigawananchikunapa.

⁴ Jesukristu wañurkan atipananchikunapa Tata Diospa alli kamachikunankunata kasushpa kawsayta. Tata Diospa Espiritunka yanapawanchisapa paypa munananta mana kikinichikunapa munananchikunata rurashpa kawsananchikunapa.

⁵ Suk runakuna mana allikunata rurashpa kawsashpankuna kikinkunapa munanankunallata rurashpa kawsansapa. Ñukanchikuna Tata Diospa Espiritunta

kasushpa kawsashpanchikuna Tata Diospa munananta rurashpa kawsanchisapa. ⁶ Chay kikinkunapa munanankunallata rurak runakuna wañuyninkunata maskaykansapa. Ñukanchikuna Tata Diospa Espiritunta kasushpa kawsashpanchikuna Tata Dioswan tantalla allita kushikushpa kawsanchisapa.

⁷ Chay kikinkunapa munanankunata rurak runakuna Tata Diosta chikninsapa. Mana munansapachu nima atipansapachu Tata Diospa kamachikunankunata kasushpa kawsayta. ⁸ Chayrayku kikinkunapa munanankunallata rurak runakuna mana atipansapachu Tata Diosta kushichiyta.

⁹ Ñukanchikuna manana kikinichikunapa munananchikunallata rurashpanachu kawsanchisapa. Tata Diospa Espiritun ñukanchikunapi kawsaptin payta kasushpa kawsanchisapa. Sukkuna mana Jesukristuta kasushpa kawsansapachu mana Espiritun paykunapi kawsaptin. ¹⁰ Uchanchikunarayku wañuy yachak runakuna kaptinchikunapish Tata Dios uchanchikunamanta perdonawashkanchikunarayku Jesukristu ñukanchikunapi kawsan. Chashna ñukanchikunapi kawsashpa yanapawanchisapa mushuk layata allita rurashpa kawsananchikunapa.

¹¹ Tata Diospa Espiritun Jesukristuta wañushkanmanta kawsachimurkan. Payllami wañushkanchikunamanta ñukanchikunatapish kawsachimuwashunchisapa.

¹² Chayrayku wawkinikuna, paninikuna,

tukuy chayta yachashpanchikuna manana kikinichikunapa munananchikunata rurashpanachu kawsananchikuna tiyan. ¹³ Kikinichikunapa munananchikunata rurashpa kawsashpanchikunaka wañuyninchikunata maskaykanchisapa. Chaymanta Tata Diospa Espiritun yanapawaptinchikuna manana munananchikunata rurashpana kawsanchisapa. Tata Dioswan tantalla kawsashunchisapa.

¹⁴ Tata Diospa Espiritun yanapawaptinchikuna Tata Diospa wambrankuna kanchisapa. ¹⁵ Manana Tata Diosta manchanchisapanachu mana alli patrontashina. Tata Diospa Espiritunta chaskishkanchisapa Tata Diospa wambrankuna kananchikunapa. Chayrayku atipanchisapa Tata Diosta willayta “Tataynimi kanki” nishpa. ¹⁶ Tata Diospa Espiritun ñukanchikunapi kawsashpa willawanchisapa Tata Diospa wambrankuna kananchikunata. ¹⁷ Tata Diospa wambrankuna kashpanchikuna paypa wambran Jesukristuwan tantalla kawsashunchisapa. Jesukristuwan tantalla kawsashpanchikuna kaypi sufrishpanchikunapish paywan tantalla sielupi sukaman kushikushunchisapa.

Shuyaykanchisapa sieluman riyta Tata Dioswan kushikushpa kawsak.

¹⁸ Kay allpapi sufrishpanchikunapish yachanchisapa sielupi Tata Dioswan tantalla kushikunanchikunata. Chayta yachashpa sufrinanchikunata kawanchisapa mana nimatashina. ¹⁹ Tukuy Tata Dios rurashkankuna sukaman shuyaykansapa Tata

Diospa wambrankuna sielupi kushikushpa kawsananchikunata. ²⁰⁻²¹ Awilunchi Adan uchallikushkanrayku Tata Dios kikin munarkan tukuy rurashkankuna sukaman mawkayashpa usunankunapa. Chaymanta rimarkan suknin diya ñukanchikuna paywan sielupi kawsapinchikuna tukuy rurashkankunatapish mushukta rurananta. Chaypina manana usunkasapanachu.

²² Yachanchisapa kunankaman tukuy Tata Dios rurashkankunaka iden wawayanayaykak warmishina sukaman sufrishpa llakishpa nanayta malliykanankunata.

²³ Kunanka tukuy Tata Dios rurashkankunawan tantalla llakishpa padesinchisapa. Tata Dioska Espiritunta kuwashkanchisapa sukaman sufrishpanchikunapish kushikushpalla kawsananchikunapa. Allita yachanchisapa suknin diya sielupi kawsashpa sukaman ashwan allita kushikushpa kawsananchikunata. Shuyaykanchisapa Tata Dios wañushkanchikunamanta kawsachimuwananchikunata paywan tantalla sielupi kawsananchikunapa. ²⁴ Yachanchisapa suknin diya sielupi Tata Dioswan tantalla kawsananchikunata. Kunanka manara chaypi kawsanchisaparachu. Tata Dios wañushkanchikunamanta kawsachimuwaptinchikuna manana kawsachimuwananchikunata shuyashunchisapanachu. ²⁵ Manara sielupi kawsashpanchikunara chayman riyta mana shaykushpalla shuyaykanchisapa.

²⁶ Chaymanta imatapish sufriptinchikuna

Tata Diospa Espiritunka yanapawanchisapa. Chashna yanapawashpanchikuna mana yachaptinchikuna imashnami roygashunchisapa nishpa payna llakichiwashpanchikuna ñukanchikunapa royan. Mana entiendina laya rimanata rimashpa Tata Diosta royan yanapawananchikunapa. ²⁷ Tata Diospa munananllata royan. Chayrayku Tata Dios yuyayninchikunata allita riksishpa yachan imatami Espiritun ñukanchikunapa roygaykan nishpa.

Tata Dios yanapawaptinchikuna paymanta mana ni pi ashuchiwashunchisapachu.

²⁸ Tata Dios akllawashkanchisapa paypa munananta rurananchikunapa. Yachanchisapa payta kuyaptinchikuna paypa munananta ruraptinchikuna tukuy layata allininchikunapa rurananta.

²⁹ Ñawpamantapacha Tata Dios riksiwashpanchikuna akllawashkanchisapa wambran Jesukristu allita rurashpa kawsashkanshina kawsananchikunapa. Chashna Jesukristu kawsashkanshina kawsashpanchikuna paypa wawkinkunashina paninkunashina kashpanchikuna tukuy pimanta payta ashwanta kuyanchisapa. ³⁰ Ñawpamantapacha Tata Dios akllawashpanchikuna kayawarkanchisapa paypa wambrankuna kananchikunapa. Chashna kayawashpanchikuna perdonawarkanchisapa. Perdonawashpanchikuna sukaman yanapawanchisapa Jesukristu kawsashkanshina

allita rurashpa sukaman kushikushpa
kawsananchikunapa.

³¹ Tukuy chayta yachaykashpa ¿ima ashwantatí
rimashunchisapa? Tata Dios sukaman
kuyawashpanchikuna yanapawaptinchikuna
mana ni pi atipankasapachu paymanta
ashuchiwayninchikunata.

³² Tata Dios
kuyawashpanchikuna wambran Jesukristuta
kachamurkan ñukanchikunarayku wañunapa.
Wambran Jesukristuta kachamushka
kashpa paywan tantallata tukuy layapi
yanapawashunchisapa.

³³ Tata Dios akllawashpanchikuna kikin per-
donawaptinchikuna mana ni pi atipankasapachu
paypi chatawayninchikunata mana alli rurak
kananchikunata.

³⁴ ¿Pití mana tukuy niyuk
ninaman kachawanchimansapa? Mana ni
pi. Jesukristu ñukanchikunarayku wañurkan.
Wañushkanmanta kawsamurkan. Kunanka Tata
Diospa alli ladunpi tiyaridumi, ñukanchikunapa
roygaykan yanapawananchikunapa.

³⁵ ¿Pití michawanchimansapa Jesukristu
kuyawananchikunamanta? Mana ni pi. Ichara
runakuna chikniwashpanchikuna padesichi-
wanchimansapa. Ichara yarkanchimansapa.
Llachapanchikuna illanman. Mana alli rurak
runakuna raslla wañuchiwanayanchimansapa.
Tukuy chayta padesiptinchikunapish
Jesukristuka kuyawanchisapallami.

³⁶ Tata
Diospa killkadunpi riman:

“A, Tata Dios, kanta kasushpa kawsaptinikuna
imay orapish kaptin runakuna
wañuchiwanayaykansapa.

Iden ovejakunashina kanisapa pushawanankunapa wañuchiwaksapa.”

³⁷ Chashna wañuchiwanayaptinchikunapish Jesukristu sukaman kuyawashpanchikuna yanapawaptinchikuna ashwan allita atipanchisapa payllata kasushpa kawsayta.

³⁸ Allita yachanchisapa wañuptinchikuna manara wañuptinchikunapish Tata Dios sukaman kuyawananchikunallata. Mana nima laya angelkuna nima laya supaykuna nima kamachikuk supaykuna nima kamachikuk runakuna michawanchisapachu Tata Dios kuyawananchikunamanta. Mana ni kunan nima shamuk tiempo Tata Dioska kunkankachu kuyawayninchikunata. ³⁹ Mana nima kay allpapi kamachikukkuna, nima sielupi kamachikukkuna nima Tata Dios rurashkankuna michawashunchisapachu Tata Dios kuyawananchikunamanta. Tata Dios Señorninchi Jesukristuta kachamurkan ñukanchikunapa wañunanpa yachananchikunapa sukaman kuyawananchikunata.

9

Pablu sukaman llakirkan judiyumasinkuna mana Jesukristuta kreyinayaptinkuna.

¹ Judiyumasinikuna, ñuka Jesukristuta kreyik kashpayni kuskata mana llullakushpa suk imata willaykichi. Shunkuynipi Tata Diospa Espiritun willawan mana llullakushpa rimanaynita.

² Sukaman llaktipini shunkuyni nanan kankuna Jesukristuta mana kreyinayaptikichi.

³ Munayman Tata Dios ñukata Jesukristumanta ashuchiwashpa kastigawanampa ama kankunata kastigashunaykichipa.

⁴ Judiyumasinikuna, ñukanchikuna awilunchikuna Israelpa mirakninkunami kanchisapa. Tata Dioska akllawarkanchisapa wambrankuna kananchikunapa. Tata Dios llipyak puyupi awilunchikunata yachachiksapa. Paykunawan paktuta rurarkan. Moisespa kamachikunankunata kurkansapa. Yachachirkansapa payta kuyashpa kawsanankunapa. Willarkansapa salvakukninkunata kachamunanta. ⁵ Ñukanchikuna Abrahampa Isakpa Jakobopa mirakninkuna kanchisapa. Paykunapa mirakninkunamanta Tata Diospa kachamushka wambran Jesukristu nasirkan. Payka Dios kashpa tukuy layapi kamachikun. Chayrayku mana tukuyniyukta akuychi alabaypachi.

Tata Dios tukuy rimashkanta ruranka.

⁶ Judiyumasinchikuna awilunchikuna Israelpa mirakninkuna kashpankunapish mana tukuychu Tata Diospa wambrankuna. Chayrayku Tata Dios mana yanapansapachu. Tata Dioska rimashkanta tukuy kreyik runakunapa ruran. ⁷ Mana tukuy awilunchikuna Abrahampa mirakninkunachu Tata Diospa wambrankuna. Ñawpa tiempu Tata Dioska Abrahamtaka willarkan: “Wambrayki Isakpa mirakninkunallata yanapashasapa.”

⁸ Chayta rimashpa Tata Dios yachachiwan-chisapa judiyumasinchikuna Abrahampa mirakninkuna kashpankunapish mana tukuychu

Tata Diospa wambrankuna. Tata Dios tukuy rimashkanta rurananta kreyik runakunallata akllarkansapa wambrankuna kanankunapa. ⁹ Tata Dios Abrahamta willarkan: “Suk tiempukaman shamuptini warmiki Sara wawayanka.” Abrahamka kreyirkan Tata Dios chay willashkanta rurananta.

¹⁰ Chaymanta ñawpa awilunchikuna Isakpa warmin Rebeka mellisu wambrakunata wawayarkan. ¹¹⁻¹³ Chay mellisukuna manara nasishpankunara manara nima allita nima mana allita ruraptinkunara Tata Dios Rebekata willarkan: “Primeru nasik wawaykimi washa nasik wawaykita sirvinka.” Chashnalla Tata Dios killkadunpi riman: “Jakobota kuyashpa yanaparkani. Wawkin Esawta mana yanaparkanichu.” Chashna Tata Dios rimashpa yachachiwanchisapa runakuna manarapish allita mana allita ruraptinkuna kikin munashpa paykunata akllansapa paypa munananta ruranankunapa.

¹⁴ Tata Dios munashkan runakunallata yanapaptin ¿rimanchimansapachu Tata Dios mana alli rurak kananta? Ama chashnaka rimaypachichu. ¹⁵ Ñawpa tiempu Tata Dioska Moiesta willarkan: “Pitapish kaptin munashpayni yanapasha. Pitapish kaptin munashpayni llakichisha.” ¹⁶ Chayta rimaptin yachanchisapa mana munashkanchikunaraykuchu nima rurashkanchikunaraykuchu Tata Dioska llakichiwashpanchikuna yanapawananchikunata.

¹⁷ Chaymanta ñawpa killkadunpi Tata Dios Egipto llaktapa kamachikuk Faraonta

willarkan: “Ñukami churashkayki kamachikuk kanaykipa yachanaykipa ñuka tukuy laya atipak kanaynita. Munani tukuy allpapi kawsakkuna riksiwanankunapa.”¹⁸ Chashna Tata Dios rimaptin yachanchisapa kikin munashpa suk runakunata llakichishpa yanapanankunata. Kikin munashpa sinchi shunkuyuk runakunata sakinsapa ashwan sinchi shunkuyuk tukunankunapa.

¹⁹ Ichara rimankichiman: “Mana ni pi atipanmanchu Tata Diosta michayta kikinpa munananta rurananpa. Chashna kaptin ¿imapatí Tata Dios runakunata kastigankasapa?”²⁰ Chashna rimashpaykichika mana allitachu rimaykankichi. Ama Tata Diosta washanchashpa yuyaychichu mana alli rurak kananta. Metomanta ruradu olla rurak runata mana willanmanchu: “¿Imapatí mana allita rurawashkanki?”²¹ Chay ollata rurak runaka munashkan layallata ruran. Metomanta suk ollakunata ruran fiestakunallapa. Chay metollamanta ollakunata ruran tukuy diya trabajachinankunapa.

²² Tata Diospish munashkan layata ruran. Uchasapa runakunata kastiganan tiyan kawachikunanpa tukuy laya atipak kananta. Chashna kaptin pish mana piñakushpara manara chay kulluchinanpa runakunata kastigashkasaparachu. Chaymanta ashwan mana allita rurashpa kawsaptinkuna kastiganankuna tiyan.²³ Chaymanta Tata Dios ñukanchikunata kuyawashpanchikuna perdonawashkanchisapa sieluman rinanchikunapa paywan tantalla kawsak. Ñawpamantapacha willawashkanchisapa

paywan tantalla kushikunanchikunapa. ²⁴ Judiyu runakuna mana judiyu runakuna kaptinchikunapish Tata Dios akllawashkanchisapa paypa wambrankuna kananchikunapa.

²⁵ Chay ñawpa yachachikuk Oseaspa killkadunpi Tata Dioska rimarkan:

“Mana ñukapa kashkakunata willashasapa wambraynikuna kanankunapa.

Mana kuyadu runakunata willashasapa kuyaduynikuna kanankunapa.”

²⁶ Chay killkadunllapi riman:

“Kankuna mana Tata Diospachu kashkankichi. Kunanka kawsak Tata Diospa wambrankunana kankichi.”

²⁷ Chay ñawpa yachachikuk Isaiyaspish yachachikushpa judiyumasinkunapa rimarkan:

“Awilunchikuna Israelpa mirakninkuna playashina mana yupaypa laya kashpapish paykunamanta sukkunalla Tata Diospa kastigunmanta kishpinkasapa. ²⁸ Utkana Tata Dioska rimashkanta rurashpa tukuy uchallikuk runakunata sukaman kastigankasapa.” ²⁹ Chay yachachikuk Isaiyaslla rimarkan:

“Tukuy layata atipak Tata Dios mana llakichiwashpanchikunaka Sodomawan Gomorra llaktatashina ñukanchikunatapish kulluchiwanchimansapa.”

Judiyu runakuna mana Tata Diosta kreyinayarkansapachu.

³⁰ Tata Dios tukuy chayta rimaptin ¿imatati rimanchimansapa? Mana judiyu runakuna mana nima yuyashkasapachu Tata Dios paykunata perdonanankunata. Mana

yuyashpankunapish Tata Diosta kreyiptinkuna payka perdonashkasapa. ³¹ Chaymanta judiyu runakuna Moisespa kamachikunankunata sukaman kasuyta munashpankunapish mana atiparkansapachu. Chayrayku Tata Dioska mana perdonarkansapachu. ³² ¿Imapatí Tata Dios paykunata mana perdonarkansapa? Judiyu runakunaka yuyarkansapa kikinkunapa alli ruranankunaraykulla Tata Dios perdonanankunata. Mana munarkansapachu payta kreyishpa kawsayta Tata Dios perdonanankunapa. Paykunaka sinchi rumipi mitkakukshinami karkansapa. ³³ Tata Diospa killkadunpi riman: “Sion llaktaynipi suk sinchi rumitashina churasha.

Chaypi aypa runakuna mitkakunkasapa.

Chaymanta chay sinchi rumipi kimikukkunata mana llullachishpa yanapashasapa.”

10

Pablu sukaman munan judiyumasinkuna Jesukristuta kreyishpa kawsanankunapa.

¹ Wawkinikuna, paninikuna, tukuy shunku munashpa Tata Diosta sukaman roygani judiyumasinikunata salvanankunapa. ² Allita yachani paykuna sukaman munanankunata Tata Diosta sirviyta. Payta sirviyta munashpankunapish mana munansapachu kreyiyta Jesukristu salvakukninkuna kananta. ³ Mana yachanayansapachu Tata Dioslla uchankunamanta salvanankunata. Munansapa kikinkuna rurashkankunaraykulla Tata Dios salvanankunata. Mana munansapachu

Jesukristuta kreyiptinkuna Tata Dios salvanankunapa. ⁴ Jesukristulla tukuy Tata Diospa kamachikunankunata kasushpa kawsarkan. Chayrayku paylla tukuy payta kreyik runakunata atipan salvayta.

⁵ Runakuna kikinkunalla Tata Diospa kastigunmanta kishpiyta munashpa tukuy kamachikunankunata allita rurashpa kawsanankuna tiyan. Moiseska killkarkan: “Suk runa allita tukuy kamachikunankunata kasushpa kawsaptinra Tata Dioska kastigananmanta salvanka.” ⁶ Chaymanta tukuy kamachikunankunata mana kasuyta atipaptinchikuna Tata Dios rimarkan Jesukristullata kreyiptinchikuna salvawananchikunata. Moisespa killkadunpi riman: “¿Pití atipanman sieluman riyta salvawakninchikunata pushamuk?” Mana ni pi atipanchimansapachu. Chayrayku Tata Dios kikin munashpa Jesukristuta kachamurkan salvawananchikunapa. ⁷ Moisespa killkadunpi riman: “¿Pití tuta likidu uchkuman atipanman urayayta wañuduta surkumuk kashkan kawsamunanpa?” Mana ni pi. Tata Dioslla Jesukristuta wañushkanmanta kawsachimurkan.

⁸ ¿Imatata yachachiwanchisapa chay Moisespa rimananta? Paypa killkadunpi riman: “Tata Dioska rimananta allita entiendichishushkankichi tukuy shunku kreyishpa allita rimashpa kawsanaykichipa.” Chay rimananllata ñukaykuna yachachiykaykichi Jesukristullata kreyinaykichipa.

⁹ Rimananchikuna tiyan Jesukristu tukuy layapi kamachiwakninchikuna kananta. Tukuy

shunku kreyinanchikuna tiyan Tata Dios wañushkanmanta kawsachimushkanta. Chayta kreyiptinchikuna Tata Dios salvawanchisapa. ¹⁰ Tukuy shunku chayta kreyiptinchikuna Tata Dioska uchanchikunamanta perdonawanchisapa. Jesukristu kamachiwakninchikuna kananta rimaptinchikuna Tata Dioska salvawanchisapa.

¹¹ Tata Diospa killkadun riman: “Tata Dios mana llullakuk kaptin tukuy payta kreyik runakuna mana llullachiduchu kankasapa.”

¹² Jesukristuka tukuy judiyu runakunapa tukuy mana judiyu runakunapapish kamachikukninkunami. Suk imata mañaptinchikuna sukaman allita yanapawanchisapa. ¹³ Pipish kaptin Señorinchi Jesukristuta salvanankunapa roygaptinkuna payka salvankasapa.

¹⁴ Chaymanta ¿imashnatí Jesukristuta mana kreyik runakuna roygankasapa yanapanankunapa? ¿Imashnatí payta kreyinkasapa manara yachashpara Jesukristu salvakuk kananta? ¿Imashnatí yachankasapa salvakuk kananta mana ni pi yachachiptinkuna? ¹⁵ Mana ni pi yachachikukkunata kachaptinkuna ¿imashnatí rinkasapa yachachikuk? Tata Diospa killkadunpi riman: “Aypa runakuna Tata Dios uchanchikunamanta salvawananchikunata yachachikuypi purinsapa. Tata Dios paykunata sukaman kushichinsapa.”

¹⁶ Chay yachachikuk runakuna Tata Diospa rimananta yachachikuptinkunapish aypa runakuna mana kreyinayarkansapachu. Chay ñawpa yachachikuk Isaiyas killkadunpi riman: “A Tata Dios, rimanaykita yachachikuptinipish aypa

runakuna mana kreyinayansapachu.” ¹⁷ Chashna Isaiyas rimaptin pish ñukanchikuna Jesukristu salvawananchikunata yachachikuptinchikuna aypa runakuna chayta uyarishpa tukuy shunku kreyinsapa. ¹⁸ Kunanka tapuykichi: ¿Manachu tukuy maypi judiyu runakuna Tata Diospa rimananta uyarishkasapa? Ariya tukuy maypimi uyarishkasapa. Tata Diospa killkadun riman:

“Tukuy maypimi alli yachachikukkuna chayashkasapa.

Tukuy allpapi kuchun mañanpi yachachikuypi purishkasapa.”

¹⁹ Kashkan tapuykichi. ¿Manachu judiyu-masinikuna yachashkasapa Tata Dios tukuy allpapi kawsak runakunata munananta salvaysapata? Ariya paykunaka yachashkasapa. Moisespa killkadunpi Tata Dioska riman:

“Ñuka Israel runakunata piñachishasapa mana judiyu runakunata salvashpayni.

Mana entiendik runakunata kuyaptini kawashpankuna piñakunkasapa.”

²⁰ Chaymanta Isaiyas mana manchakushpa Tata Dios rimashkanta killkarkan:

“Mana maskawak runakuna ñukata tariwashkasapa.

Mana munawak runakunata yachachishkanisapa riksiwanankunapa.”

²¹ Chaymanta Isaiyaspa killkadunpi Tata Dioska riman: “Makinita kicharishpa Israel runakunata kayaptinipish paykunaka mana nima munawansapachu nima kasuwanayansapachu.”

11

Judiyu runakunamanta sukkunalla Tata Diosta kasushpa kawsansapa.

¹ Kunan tapuykichi: ¿Tata Dios tukuy judiyu runakunatachu sakiwashkanchisapa? Manami tukuytachu sakiwashkanchisapa. Ñukapish judiyu runami kani. Ñawpa awilunchi Abrahampa mirakninmi kani. Benjaminpa ayllunmi kani. ² Abrahampa tiempunmantapacha Tata Dios judiyukunata akllawashkanchisapa paypa wambrankuna kananchikunapa. Manami tukuytachu sakiwashkanchisapa. ¿Manachu yuyankichi chay alli yachachikuk Eliyas Tata Diosta willashkanta? Payka judiyumasinkunata chatashpa Tata Diosta willarkan: ³ “A Tata Dios, judiyumasinikuna alli yachachikuk runakunata wañuchishkasapa. Kanpa altarnikikunata urmachishkasapa. Ñukallata mana wañuchiwashkasapachu. Ñukatapish wañuchiwamaykansapa.”

⁴ Eliyas chayta willaptin Tata Dioska aynirkan: “Manami kanllachu kishpishkanki. Ñuka kanchis waranka kasuwak judiyumasikikunata yanapap-tini mana kunkurikushkasapachu ruradu dios Baalta kuyanankunapa.”

⁵ Chashnashina kunanpish Tata Dios judiyumasinchikunamanta sukkunallata kuyawashpanchikuna yanapawaykanchisapa payta kreyishpa kawsananchikunapa. ⁶ Tata Dios kikin munashpa kuyawashpanchikuna yanapawaykanchisapa. Mana ñukanchikuna allita

rurananchikunaraykuchu Tata Dios yanapawan-
chisapa. Ñukanchikunapa rurananchikunaraykulla
Tata Dios yanapawashpanchikunaka
mana kikinlla kuyawashpanchikunachu
yanapawanchimansapa.

⁷ Tukuy chaykunata yachashpa ¿imatatí
entiendinchisapa? Aypa judiyumasinchikuna
Tata Dios yanapanankunata munaptinkunapish
payka mana yanapashkasapachu. Chaymanta
ñukanchikuna Jesukristuta kreyiptinchikuna Tata
Dioska akllawashpanchikuna yanapawashkan-
chisapa. Judiyumasinchikuna Jesukristuta mana
kreyishpankuna sinchi shunku tukushkasapa.

⁸ Tata Diospa killkadunpi israel runakunapa
rimarkan: “Mana Tata Diosta kreyiptinkuna
payka sakirkansapa mana entiendik
kanankunapa. Kunankaman mana nimata
entiendinsapachu. Ñawinkuna tiyaptinpi
mana kawakukshina tukunsapa. Rinrinkuna
tiyaptinpi mana uyarikukshina tukunsapa.”

⁹ Chaymanta ñawpa awilunchi Davidpa killka-
dunpi riman:

“A Tata Dios, chay chikniwak runakuna
kushikushpa allita mikuptinkuna kanka
suk trampapi nitichikshina kastigankisapa.

¹⁰ Kanta mana kreyishuptinkuna yuyayninku-
nata pantachichipunkisapa rimanaykita
ama entiendinankunapa.

Mana entiendishpankuna llashak karga
aparidushina sukaman llakishpa
kawsankasapa.”

Tata Dios mana judiyu runakunata yanapankasapa.

¹¹ Kashkan tapuykichi: ¿Tata Dios chay mana kasunayak judiyu runakunata sakishkasapachu ama kutin payta kasunankunapa? Manami. Tata Dios munan kashkan kasunankunapa. Judiyu runakuna mana Tata Diosta kasunayaptinkuna payka munarkan mana judiyu runakunata salvaysapata. Munarkan judiyu runakunapish chayta kawashpankuna kashkan animukushpa payta kuyashpa kasushpa kawsanankunapa.

¹² Judiyu runakuna mana Tata Diosta kasuptinkuna payka tukuy allpapi kawsak mana judiyu runakunata sukaman tukuy layapi yanapashkasapa. Chaymanta judiyu runakuna kashkan Tata Diosta kasuptinkunaka payka tukuy runakunata sukaman ashwanta yanapankasapa.

¹³ Kunanka kankuna mana judiyu runakunata parlachinayaykichi. Tata Dioska kachamuwashka kankunata yachachinaynipasapa. Chayrayku sukaman kushikushpa yachachiykichi.

¹⁴ Chashna kankunata yachachishpayni munani judiyu-masinikunatapish animuchiyta kankunashina Jesukristuta kreyinankunapa.

¹⁵ Tata Dios judiyumasinikunata saktin mana judiyukuna atiparkansapa paywan tantalla kushikushpa kawsayta. Chaymanta judiyumasinikuna

kashkan Tata Diosta kasuptinkuna payka ashwan aypa runakunata kushichinkasapa. Paykunaka wañuymanta kawsamudushina kankasapa.

¹⁶ Kunan suk ejempluta parlachiykichi: Ñawpa tiempo ñukaykunapa awiluynikuna Tata

Diosta kasushpankuna paypa wambrankuna karkansapa. Ñukanchikunapish Jesukristuta kreyishpanchikuna Tata Diospa wambrankuna kanchisapa. Chay ñawpa Tata Diosta kasuk awiluynikunaka kaspipa sapinshina karkansapa. Ñukanchikuna Jesukristuta kreyishpanchikuna chay kaspipa ramankunashinami kanchisapa. Paykunapish ñukanchikunapish Tata Diospami kanchisapa.

¹⁷ Suk judiyumasinikuna Tata Diosmanta ashurkansapa. Paykunaka alli olivo kaspipa tipidu ramankunashinami. Kankunaka mana judiyu runakuna sachapi wiñadu olivo kaspipa ramankunashinami kankichi. Tata Dioska kankunataka chay alli tarpudu olivo kaspipi apichishushkankichi. Chay alli olivo kaspipi apichidushina kaptikichi chay kaspipa sapin kawsachishunkichi. Awiluynikuna Tata Diosta kasushkankunarayku kankunapish allita yachankichi Tata Diosta kasushpa kawsayta.

¹⁸ Tata Diosta kasuk judiyu runakuna chay olivo kaspipa ramankunashinami. Kankuna chay alli olivo kaspipi apichidu ramankunashina kashpaykichi ama yuyaychichu judiyukunamanta ashwan alli kanaykichita. Allita yuyaychi chay kaspipa sapinrayku kawsanaykichita. Allita yuyaychi Tata Dios awiluynikunata yanapashkankunarayku kankunatapish yanapashuykanaykichita.

¹⁹ Ichará yuyaykankichi alli kashkaykichirayku Tata Dios mana alli ramankunata tipishkanta kankunata olivo kaspipi apichishunaykichipa.

²⁰ Ama chashnaka yuyaychichu. Tata Dioska

chay ramankunata tipirkan mana payta kreyishkankunarayku. Chay kaspipi Tata Dioska kankunata apichishushkankichi payta allita kreyishkaykichirayku. Ama yuyaychichu kankunalla alli rurak kanaykichita. Kushikushpa Tata Diosta kasushpa kastigashunaykichita manchashpa kawsaychi. ²¹ Judiyu runakuna chay kikin olivo kaspipa ramankunashina karkansapa. Tata Dioska paykunata mana perdonarkansapachu mana payta kreyiptinkuna. Kankunata pish mana perdonashunkichichu mana payta kreyiptikichi.

²² Mash allita yuyaychi. Tata Dios sukaman kuyawashpanchikunapish mana allita ruraptinchikuna kastigawanchisapa. Mana kreyinayak judiyumasinikuna mana allita ruraptinkuna Tata Dios kastigarkansapa. Kankuna payta kreyiptikichi kuyashushpaykichi yanapashushkankichi. Chayrayku Tata Diosta allita kreyishpalla kawsanaykichi tiyan. Mana allita rurashpa kawsaptikichika kankunata pish kastigashunkichi. ²³ Chaymanta mana kasunayak judiyumasinikuna kashkan Tata Diosta kreyiptinkunaka payka kashkan yanapankasapa. Paykuna olivo kaspipa tipidu ramanshina kaptinkuna Tata Dioska paykunata atipan kashkan apichiyta. ²⁴ Kankuna mana judiyu runakuna kashpaykichi sachapi wiñadu olivo kaspipa ramanshina kashkankichi. Tata Diosta kreyiptikichi payka chaskishushpaykichi yanapashushkankichi. Alli olivo kaspipi apichishushkankichi. Chaymanta judiyumasinikuna kashkan Tata

Diosman kutimuptinkuna payka kushikushpa chaskinkasapa. Paykuna kikin olivo kaspipa ramankunashina kashpankuna Tata Dioska alli olivo kaspipi kashkan apichinkasapa.

Tata Dios judiyu runakunata kuyashpa munan yanapaysapata.

²⁵ Wawkinikuna, paninikuna, munani Tata Diospa ñawpa pakadu yuyayninta yachanaykichipa. Chayta yachashpaykichi ama yuyanakuychichu judiyumasinikunamanta ashwan alli yachak kanaykichita. Ariya suk judiyumasinikuna shunkunkunata sinchiyachishkasapa aypa mana judiyu runakuna Jesukristuta kreyinankunakaman.

²⁶ Chaypina Tata Dioska tukuy payta kreyik judiyu runakunatapish uchankunamanta salvankasapa. Tata Dios killkadunpi riman:

“Sion llaktamanta suk salvakuk runa shamunka judiyu runakunata yanapak amana uchallikunankunapa.

²⁷ Paykunawan suk paktuta rurasha tukuy mana alli rurashkankunamanta perdonanaynipa.”

²⁸ Judiyumasinikuna Jesukristu salvawananchikunata mana kreyinayashpankuna Tata Diosta chikninsapa kankuna atipanaykichipa kreyikushpa kawsayta. Judiyumasinikuna Tata Diosta chikniptinkunapish ñawpa awiluynikunata akllashkankunarayku payka kuyansapalla. ²⁹ Tata Dios ñawpa awiluynikunata willarkansapa mirakninkunata kuyashpa yanapanankunapa. Chayta

willashkankunarayku yanapankasapa. Tukuy rimashkanta ruranan tiyan.

³⁰ Ñawpa tiempu kankunaka Tata Diosta mana kasushkankichichu. Kunanka judiyumasinikuna mana Tata Diosta kasunayaptinkuna payka kankunata llakichishunkichi. ³¹ Chaymanta judiyumasinikuna Tata Diosta mana kasunayaptinkunapish suknin diya kasuptinkuna paykunatapish kankunatashina kuyashpa yanapankasapa. ³² Judiyu mana judiyu runakuna Tata Diosta kasushkanchikunarayku payka yachachiwanchisapa tukuy runakuna karselpishina kananchikunata. Chayta yachachiwashpanchikuna munan tukuyta llakichiwashpanchikuna yanapawayninchikunata.

³³ Tata Dioska sukaman allimami. Sukaman tukuy laya alli yachakmi. Sukaman tukuy layata entiendikmi. Mana ni pi atipanchisapachu paypa yuyayninkunata yachayta. Mana atipanchisapachu ruranankunata entiendiyta.

³⁴ Mana ni pi Tata Diospa yuyayninkunata entiendinchisapachu. Mana ni pi Tata Diosta nimata yachachinchimansapachu. ³⁵ Mana ni pi Tata Diosta suk imata kushkanchisapachu mañananchikunapa kutichipay nishpa. ³⁶ Tata Dioska tukuy laya tiyakta rurarkan. Chashna rurashka kashpa paylla tukuy layapi kamachikun. Tukuy laya tiyakmi payllapa. Chayrayku jakuychi payllata alabaypachi! Chashna kachun.

Pablu yachachikun imashnami Tata Diosta allita kasushpa kawsashunchisapa nishpa.

¹ Wawkinikuna, paninikuna, Tata Dios sukaman kuyawaptinchikuna tukuy shunku payta kuyashpa payllapa munananta rurashpa kawsananchikuna tiyan. Chayrayku roygaykichi sufrishpaykichipish Tata Diosta kasushpa kawsanaykichipa. Chashna kasushpa kawsashpaykichi payta kushichinkichi. ² Ama Tata Diosta mana kasunayak runakunapa amañanankunata rurashpa kawsaychichu. Mana alli ruranaykichita sakishpa allita rurayllata yuyaychi allita rurashpa kawsanaykichipa. Chaypirami atipankichi entiendiyta Tata Diospa munananta. Payka munan ashwan ashwanta payta kasushpa payta kushichishpa allita rurashpa kawsanaykichipa.

³ Tata Dios yachachikuk kachamuwaptin tukuy kankunata willaykichi: Allita yuyaykuychi kreyiptikichi ima laya ruranakunatami Tata Dios atipachishushkankichi rurayta nishpa. Ama yuyaychichu kikikichilla tukuy laya yachak kanaykichita.

⁴ Ñukanchikunapa kuerpunchikunapi tiyawanchisapa rikchak layanchikuna. Tukuy chaykunaka chikan chikan layata yanapawanchisapa. ⁵ Chashnashina Jesukristuta kreyishpanchikuna aypa kashpanchikunapish suk kuerpushinalla kanchisapa sukwan sukwan yanapanakushpa kawsananchikunapa.

⁶ Tata Dios kikin munashpa tukuy ñukanchikunata atipachiwanchisapa chikan

chikan layakunata rurayta. Suk ñukanchikunata atipachiwanchisapa pay ruranayananta yachachikunanchikunapa. Chashna atipachiwaptinchikuna payta kreyishpa ruranayananta yachachikunanchikuna tiyan.

⁷ Suk ñukanchikunata atipachiwanchisapa sukta sukta yanapananchikunapa. Chashna atipachiwaptinchikuna allita yanapakunanchikuna tiyan. Suk ñukanchikunata atipachiwanchisapa paypa rimananta yachachinanchikunapa. Chashna atipachiwaptinchikuna allita yachachikunanchikuna tiyan. ⁸ Suk ñukanchikunata atipachiwanchisapa sukta sukta animuchikuyta Jesukristuta ashwan allita kreyishpa kawsanankunapa. Chashna atipachiwaptinchikuna allita animuchikunanchikuna tiyan. Suk imanichikunawan maykanta yanapashpa kushikushpalla kunanchikuna tiyan. Kamachikuk kashpanchikuna kushikushpalla allita kamachikunanchikuna tiyan. Maykan mana nimayukta yanapashpanchikuna kushikushpalla yanapananchikuna tiyan.

Tata Diospa wambrankuna kashpanchikuna allita rurashpa kawsananchikuna tiyan.

⁹ Kankuna Tata Diospa wambrankuna kashpaykichi sukwan sukwan kuyanakuychi. Allita rurashpa kawsaychi. Amana munaychinachu mana allita rurashpa kawsayta. ¹⁰ Jesukristuta kreyik runakuna kashpaykichi sukwan sukwan kuyanakuychi. Sukwan sukwan yanapanakushpa kasunakushpa kawsaychi.

11 Mana killakushpa kushikushpalla tukuy shunku Señorninchi Jesukristuta sirvishpa kawsaychi.

12 Kushikushpa shuyaychi sieluman rinaykichita. Padesishpaykichipish Jesukristuta kreyishpalla kawsaychi. Ama kunkaychichu Tata Dioswan parlayta.

13 Jesukristuta kreyikmasikichipa suk iman mana tiyaptin yanapanaykichi tiyan. Chikan llaktamanta Jesukristuta kreyikmasinchikuna shamuptin kushikushpalla wasikichipi chaskinaykichi tiyan.

14 Runakuna sufrichishuptikichi Tata Diosta roygaychi yanapanankunapa. Ama chiknishpa maldisiychichu.

15 Suk runakuna kushikuptinkuna paykunawan tantalla kushikuychi. Sukkuna llakishpa wakaptinkuna paykunawan tantalla wakaychi.

16 Sukwan sukwan allillapi kawsaychi. Ama kreyinakuychichu alli rurak kanaykichita. Tukuy alli modoyuk alli yuyayuk runakunawan kuyanakushpa kawsaychi. Ama kikikichilla yuyaychichu alli yachak kanaykichita.

17 Maykan runa padesichishuptikichika ama kutipaychichu. Allillata rurayta munaychi tukuy runakuna yachanankunapa Tata Diospa wambrankuna kanaykichita.

18 Runakuna chiknishuptikichipish munaychi kushikushpalla mana aynishpa paykunawan alilita kawsayta.

19 Munanayni wawkinikuna, paninikuna, maykan runa padesichishuptikichi ama munaychichu chiknishpa kutipayta. Kawapayaychilla Tata Dioslla kastiganankunapa. Tata Dios killkadunpi riman: “Ñukalla yachani tukuy mana alli rurak runakunata kastigayta. Ñukalla kastigashasapa.”

20 Chaymanta Tata Dios killkadunpi willawanchisapa: “Chiknishuknikichi runakuna yarkaptinkuna karaychi. Yakunayaptinkuna yakuta upyachiychi. Chashna kuyashpa karaptikichi upyachiptikichi kikinkunalla pinkachinakunkasapa.” 21 Sukkuna mana allita rurashuptikichi kutipashpaykichika kankunapish mana allita ruraykankichi. Chayrayku kuyashpalla yanapaychi.

13

Pabluyachachiwanchisapa tukuy awtoridarkunata kasunanchikunapa.

1 Tukuy llaktanchikunapi tiyak awtoridarkunata kasunanchikuna tiyan. Mana tiyanchu niman suk awtoridar Tata Dios mana churaptin. Tata Dios munaptin awtoridarkuna tiyan. 2 Awtoridarkunata mana kasushpanchikunaka Tata Diospa munananta mana ruraykanchisapachu. Chashna awtoridarkunata mana kasuptinchikuna kastigawananchikuna tiyan.

3 Awtoridarkuna tukuy mana alli rurak runakunata kastigashpa manchachinsapa. Allita ruraptinchikuna mana kastigawanchisapachu.

Awtoridarkuna mana kastigawananchikunata munashpanchikunaka allita rurashpalla kawsananchikuna tiyan. Chaypina awtoridarkunaka rimankasapa alli rurak kananchikunata.

⁴ Awtoridarkuna kuydashpanchikuna Tata Diosta sirvinsapa. Mana allita rurashpanchikunaka kastigawananchikunata manchananchikuna tiyan. Tata Diosta sirvishpa awtoridarkuna mana alli rurak runakunata kastigansapa.

⁵ Tata Dios awtoridarkunata churashka kaptin kasunanchikuna tiyan ama kastigawananchikunapa. Paykunata kasunanchikuna tiyan Tata Dios munaptin. ⁶ Tata Dios awtoridarkunata churashka kaptin kullkita kobrawaptinchikunaka pagarakunanchikuna tiyan. Awtoridarkunaka Tata Diosta sirviptinkuna kasunanchikuna tiyan.

⁷ Tukuy debikunaykichita pagarakunaykichi tiyan. Awtoridarkuna suk imapa kobrashuptikichi pagarakunaykichi tiyan. Kullkita kobrashuptikichi pagarakunaykichi tiyan. Maykan kuyanaykichi kaptin kuyaychi. Maykan kasunaykichi kaptin kasuychi. ⁸ Ama ni pita debiyichichu. Sukwan sukwan kuyanaykichi tiyan. Runamasinchikunata kuyashpanchikuna tukuy Tata Diospa kamachikunankunata kasuykanchisapa.

⁹ Tata Dioska killkadunpi riman: “Ama chikan warmiwan uchallikuychichu. Ama ni pita wañuchiychichu. Ama suwakuychichu. Ama ni pipa tiyapukninta munaychichu.” Chaymanta suk killkadunpi Tata Dioska riman: “Kankuna kikikichi kuyanaykichishina

runamasikichita kuyanaykichi tiyan.” Chay kamachikunanta kasushpanchikuna tukuy kamachikunankunata kasuykanchisapa.
 10 Runamasinchikunata kuyashpanchikuna mana llakitachu kunchisapa. Sukwan sukwan kuyanakushpanchikuna tukuy Tata Diospa kamachikunankunata allita kasuykanchisapa.

11 Yachanchisapa sufrinanchikuna tiempupi kawsaykananchikunata. Jesukristuta kreyishkanchikunamantapacha manana ashwannachu illan Tata Dios kawsananman pushawananchikunapa. Chayrayku akuychi puñudushina kananchikunamanta rikchaypachi. Akuychi Jesukristuta ashwan allita kreyishpa mana sampayashpa kawsaypachi. 12 Tata Diospa kawsananman rinanchikunapa paktamuykanna. Ñami chay rinanchikuna diya pakariykanna. Chayrayku amana tutapishina mana allikunata rurashpa kawsaypachinachu. Akuychi Tata Diospa munananllata rurashpa kawsaypachi. Suk soldadu amachanakunanpa churakunanshina kuydanakuypachi.

13 Akuychi luspishina allita rurashpa kawsaypachi. Ama machashpa ama fiestakunapi sukaman mikushpa wakllichinakuypachichu. Ama chikan warmiwan uchallikushpa ama sukwan sukwan piñanakushpa kawsaypachichu. Nima sukpa tiyapunanta munashpa kawsaypachichu. 14 Ama munaychichu kikikichipa munanaykichikunallata rurashpa kawsayta. Jesukristu kawsashkanshina kawsaychi paypa munananta rurashpa.

14

Ama sukwan sukwan yuyanakushpa kawsay-pachichu.

¹ Sukkuna Jesukristuta manara allita kreyiptinkuna paykunata kushikushpalla chaskinaykichi tiyan kankunawan tantanaku-nankunapa. Ama paykunawan ayninakuychichu.

² Ichará sukkuna yuyansapa rikchak laya aycha alli kananta mikunankunapa. Chaymanta ichará sukkuna manara allita Jesukristuta kreyishpara chakramanta tiyakllata mikunsapa. Mana munansapachu nima laya aychata mikuyta.

³ Tukuy laya aycha mikuk kashpanchikuna ama washanchaypachichu mana tukuy laya aycha mikuk runakunata. Chaymanta mana aychata mikuk kashpanchikuna ama yuyaypachichu tukuy laya aycha mikuk runakunata. Tata Dios tukuy ñukanchikunata munawanchisapalla.

⁴ Ama Jesukristuta kreyikmasikichikunata washanchaychichu. Paykunaka payllata kreyishpa kawsansapa. Tata Dioslla wambrankunata kawatan tiyan allitachu manachu ruraykansapa nishpa. Payka atipan yanapayta allita ruranankunapa. Chayrayku mana nimachu kankichi paykunata washanchanaykichipa.

⁵ Sukkuna yuyanchisapa suk diyakunalla ashwan alli kananta Tata Diosta kuyananchikunapa. Sukkuna yuyanchisapa tukuy diya alli kananta Tata Diosta kuyananchikunapa. Tukuy ñukanchikuna mana sukwan sukwan yuyanakushpa munashkanchikuna diya Tata

Diosta kuyashunchisapa. ⁶ Ñukanchikuna suk diyakunalla ashwan allita Tata Diosta kuyashpanchikuna payta kushichinchisapa. Chaymanta suk ñukanchikuna tukuy layata mikushpanchikuna Tata Diosta kushichinanchikunapa mikunchisapa. Chashna mikushpa payta agradezinchisapa. Suk ñukanchikuna aychata mana mikushpa Tata Diosta kushichinanchikunapa mana mikunchisapachu. Chashna mana mikushpa payta agradezinchisapa.

⁷ Kawsashpanchikunapish wañushpanchikunapish mana ñukanchikunallapa munananchikunatachu ruranchisapa.

⁸ Kawsashpanchikunara Señorninchi Jesukristupa munananta rurashpa kawsanchisapa. Wañushpanchikunapish sieluman rishpanchikuna payllapa munananta rurashunchisapa.

Kawsashpanchikuna wañushpanchikunapish Jesukristullapa kanchisapa. ⁹ Jesukristu wañurkan chaymanta kawsamurkan kawsaptinchikunapish wañuptinchikunapish kamachiwakinchikuna kananpa.

¹⁰ Suknin diya Tata Diospa ñawpakninpi tukuy runakuna rikurinanchikuna tiyan willawananchikunapa allitachu manachu rurashkanchisapa nishpa. Chayrayku ¿imapatí Jesukristuta kreyikmasinchikunata mana alli rurak kananta yuyankichi? ¿Imapatí paykunata mana nimatashina kawankichi? ¹¹ Tata Dioska killkadunpi riman: “Ñukalla kawsak Tata Dios kashpayni rimani: Tukuy runakuna ñawpakninpi kunkurikushpa kuyawankasapa. Ñukallata alabawankasapa.”

12 Chashna Tata Dios rimaptin allita yachanchisapa sukni diya tukuy rurashkanchikunata Tata Diosta willananchikunata.

Ama Jesukristuta kreyikmasinchikunata uchallichipachichu.

13 Chayta yachaykashpanchikuna ama sukta sukta washanchashpa yuyaypachichu. Allita yuyaykuypachi allita rurashpa kawsayta ama Jesukristuta kreyikmasinchikunata uchallichinanchikunapa.

14 Ñuka Jesukristuta kreyik kashpayni allita yachani tukuy laya mikuna allimi mikunanchikunapa. Chaymanta suk kreyikukmasinchikuna yuyansapa suk mikuna mana alli kananta mikunankunapa. Paykunapa chay mikunaka mana allichu.

15 Tukuy laya mikunata mikuptinchikuna ichara Jesukristuta kreyikmasinchikuna yuyanmansapa mana allita ruraykananchikunata. Chayta yuyaptinkuna amana chay laya mikunata mikuypachinachu ama paykunata sientichinanchikunapa. Paykunata sientichishpanchikuna manana kuyaykanchisapanachu. Akuychi yuyaypachi paykunarayku Jesukristu wañushkanta. Chayrayku ama munaypachinachu mikunanchikunarayku Jesukristumanta ashunankunapa.

16 Jesukristuta kreyikmasinchikuna mikunanchikunarayku washanchawaptinchikunaka alli mikuna kaptinpih amana chayta mikuypachinachu. 17 Tata Diospa mandunpi

kawsashpanchikuna mana mikunanchikunallatachu mana upyananchikunallatachu yuyashpa kawsananchikuna tiyan. Tata Diospa Espiritun yanapawaptinchikuna allita rurashpalla kushikushpalla sukwan sukwan kuyanakushpalla kawsanchisapa. ¹⁸ Chashna Jesukristullata sirvishpa kawsashpanchikuna Tata Diosta kushichinchisapa. Chaypina runamasinchikunapish rimankasapa allita ruraykananchikunata. ¹⁹ Chayrayku akuychi munaypachi sukwan sukwan kuyanakushpa kawsayta animuchinakunanchikunapa Jesukristuta ashwanta kreyishpa kawsayta.

²⁰ Allita yachanchisapa tukuy mikuna alli kananta mikunanchikunapa. Alli kaptinpih ima mikunata mikushpanchikuna ichara Jesukristuta kreyikmasinchikunata uchallichinchimansapa. Chashna kaptinka ama chay mikunata mikuypachichu. ²¹ Aychata mikushpa vinuta upyashpa suk imakunata rurashpa ichara Jesukristuta kreyikmasinchikunata uchallichinchimansapa. Ama ni pita uchallichinanchikunapa alli kanman ama chayta rurananchikunapa.

²² Yuyanakunanchikuna tiyan Tata Diospa ñawpakninpi allitachu manachu ruraykanchisapa nishpa. Rurashkanchikuna alli kananta yachashpanchikuna kushikunchisapa.

²³ Ichara manara yachanchimansaparachu suk imata mikushpanchikuna uchallikunchichu manachu nishpa. Chashna mana allita yachashpanchikuna ama mikuypachichu. Mana

yachashpanchikuna alli mana alli kananta mikushpanchikunaka uchallikuykanchisapa.

15

Llaktamasinchikunata yanapananchikuna tiyan.

¹ Jesukristuta allita kreyishpa kawsashpanchikuna manara allita kreyikkunata kuyashpa yanapananchikuna tiyan. Ama kikinichikunallapa munananchikunata ruraypachichu. ² Tukuy ñukanchikuna runamasinchikunata kushichishpa allininkunapa yanapananchikuna tiyan ashwan allita Jesukristuta kreyishpa kawsanankunapa.

³ Jesukristupish mana kikinllapa munananchu rurarkan. Tata Diosllata kushichiptyin aypa runakuna payta washancharkansapa. Tata Diospa killkadunpi Jesukristupa riman: “A Tata Dios, kanta washanchashushpankuna ñukatapish sufrichiwarkansapa.”

⁴ Tata Dios ñawpa alli yachachikukkunata willarkan rimananta killkanankunapa ñukanchikunata yachachiwananchikunapa. Tata Diospa rimananka kushichiwanchisapa animuchiwananchisapa yachananchikunapa sieluman rinanchikunata paywan kawsak.

⁵ Tata Dios animuchiwashpanchikuna sukaman yanapawanchisapa kushikushpalla kawsananchikunapa. Chayrayku munani Tata Dios yanapashunaykichipa sukwan sukwan kuyanakushpa Jesukristu kuyakushkanshina kawsanaykichipa. ⁶ Chashna sukwan

sukwan kuyanakushpa kawsashpaykichi tantalla Jesukristupa Tatan Diosta alabashpa kushichinkichi.

Tata Dios Pabluta willarkan mana judiyu runakunata yachachinankunapa.

⁷ Jesukristu ñukanchikunata chaski-washkanchikunashina tukuy payta kreyik-masinchikunata kuyashpa chaskinanchikuna tiyan. Paykunata chaskiptinchikuna runakuna yachankasapa Tata Dios kuyakuk kananta.

⁸ Mash uyariwaychi. Jesukristu shamurkan judiyukunata yanapanankunapa. Paykunata yanapashpa Tata Dios ñawpa awilunchikunata willashkanshina rurarkan. Chayta kawash-panchikuna yachanchisapa Tata Dios mana llullakushpa tukuy rimashkanta rurananta.

⁹ Tata Dios mana judiyu runakunatapish kuyashkankunarayku Jesukristu shamurkan Tata Diosta alabanankunapa. Ñawpa killkadunpi David Tata Diosta willarkan:

“Ñuka mana judiyu runakunata willasha suka-man allima kanaykita.

Kantashpayni shutikita alabasha.”

¹⁰ Chaymanta Tata Diospa rیمانanpi Moises rimarkan:

“Kankuna mana judiyu runakuna,

Tata Diospa wambrankunawan tantalla kushikuychi.”

¹¹ Chaymanta Tata Diospa killkadun rیمان:

“Tukuy llaktakunapi kawsak runakuna, Tata Diosta alabaychi.”

¹² Chaymanta chay ñawpa yachachikuk Isaiyaspish killkarkan:

“Isayipa mirakninmanta nasinka sinchi kamachikuk runa tukuy llaktakunapi kawsak runakunata kamachinankunapa.

Chay runakuna paypi konfiyakushpa shuyankasapa salvanankunapa.”

¹³ Chayrayku animuchiwakninchi Tata Diosta roygani kushichishunaykichipa Jesukristuta kreyiptikichi. Roygani Tata Diospa Espiritun yanapashunaykichipa tukuy willashushkaykichita allita kreyinaykichipa.

¹⁴ Wawkinikuna, paninikuna, allita yachani kankuna kuyanakashpa kawsanaykichita. Tata Diospa rimananta allita yachankichi. Allita yachankichi sukwan sukwan animuchinakuyta Jesukristuta ashwan allita kreyinaykichipa.

¹⁵ Chayta allita yachaptikichipish kay kartata animukuni killkayta ama yachachishkaynita kunkanaykichipa. Tata Dios kuyawashpa willawashka killkanaynipasapa.

¹⁶ Ñukaka Jesukristu salvawananchikunata yachachikuykani mana judiyu runakunapish payta kreyinankunapa. Paykuna Jesukristuta kreyiptinkuna Tata Diospa Espiritun yanapansapa allita rurashpa kawsanankunapa. Chashna allita rurashpa kawsaptinkuna ñuka saserdoteskina kashpa paykunata suk allima ofrendatashina Tata Diosta kunisapa.

¹⁷ Jesukristuta kreyishpa kawsashpayni Tata Diosta sirvishpa sukaman kushikuni. ¹⁸ Mana animukunichu kikinimanta rurashkaynita

parlachikuyta. Jesukristu yanapawaptin mana judiyu runakunata yachachishkaynillata parlachikuni. Allita yachachikuptini allita rurashpa kawsaptini aypa mana judiyu runakuna Tata Diosta kasushpa kawsashkasapa. ¹⁹ Tata Diospa Espiritun yanapawaptin aypa almirana milagrukunata rurashkani. Chashnalla Jerusalem llaktamanta Iliria partikaman tukuy maypi Jesukristu salvawananchikunata yachachikuypi purishkani. ²⁰ Manara ni pi Jesukristu salvakuk kananta yachachikushkankuna llaktakunapi munani yachachikuyta ama chikan yachachikushkanpi yachachikunaynipa. ²¹ Tata Diospa killkadun rimananshina:

“Mana ni suk kuti Tata Diospa rimananta uyarishka runakuna uyarinkasapa. Tata Dios salvanankunata yachankasapa.”

Pablu yuyarkan Roma llaktaman riyta.

²² Aypa llaktakunapi yachachikushkaynirayku sukaman rinayashpayniphish manara atipashkanirachu riyta kawaknikichi. ²³ Kunanka ñami tukuchashkanina kay llaktakunapi yachachikuyta. Aypa watakunata yuyashkani riyta kawaknikichi. ²⁴ Chayrayku España partiman rishpayni munani kankunawan kushikushpa suk tiempta kipariyta. Chaymanta munani yanapawanaykichipa España partiman rinaynipa.

²⁵ Manara kankunaman rishpaynira Jerusalem llaktaman risha Jesukristuta kreyikmasinchikunapa suk ofrendata apashpa.

²⁶ Kay Masedonia partipi Akaya partipi wawkinchikuna munansapa Jerusalem llaktapi mana nimayuk Jesukristuta kreyikmasinkunata yanapayta. Chayrayku kikinkuna munashpa yuyaykushkasapa suk ofrendata kachayta. ²⁷ Jesukristuta kreyik judiyukuna mana judiyu runakunata Tata Diospa rimananta yachachirkansapa. Chayrayku chay mana judiyu runakuna Jesukristuta kreyik judiyukunata yanapanankuna tiyan. Chayrayku paykuna sukaman munashpa ofrendata kachashpankuna allita rurashkasapa. ²⁸ Ñuka chay ofrendakunata apashkayniwasha atipasha España partiman riyta. Chayman rishpayni kankunawan suk tiemputa kiparisha. ²⁹ Allita yachani kankunaman riptini Jesukristu sukaman tukuy layapi yanapawananta.

³⁰ Wawkinikuna, paninikuna, Kankuna Señorninchi Jesukristuta sukaman kuyankichi. Tata Diospa Espiritun yanapawanchisapa kuyananchikunapa. Chayrayku roygaykichi yanapawanaykichipa Tata Diosta sukaman ñukapa roygashpa. ³¹ Tata Diosta roygaychi Judea partipi mana Jesukristuta kreyik runakunamanta kuydawanampa. Roygaychi Jerusalemipi kreyikukmasinchikuna apanayni ofrendata kushikushpa chaskinankunapa. ³² Roygaychi Tata Dios munaptin kushikushpa kankunapi chayanaynipa chaypi samanaynipa. ³³ Munani kushichikuk Tata Diosninchi tukuy kankunawan kanampa. Chashna kachun.

16

Pablu Jesukristuta kreyikmasinkunata rimachinsapa.

¹ Chaymanta willaykichi paninchi Febe Jesukristuta allita kreyishkanta. Payka Senkrea llaktapi Jesukristuta kreyikukkunapa diyakon-isami. Utka rinka kawashuknikichi. ² Jesukristuta kreyikmasinchikunata chaskinanchikunashina chay paninchitapish kushikushpa chaskiychi. Payka kreyikukmasinchikunata sukaman yanapashka. Ñukatapish sukaman yanapawashka. Chayrayku ima munananpi yanapaychi.

³ Rimachipaychi Jesukristupa rimananta yachachikuyta yanapawak paninchi Prisilata kusan Akilasta. ⁴ Paykunami ñukarayku yaka wañurkansapa. Chayrayku sukaman paykunata agradesini. Mana ñukallachu agradesini. Mana judiyu wawkinchikunapish sukaman agradesinsapa. ⁵ Prisilapa Akilaspawa sinpi tukuy tantanakuk wawkinchikunata paninchikunata rimachipaychi. Munanayni wawkini Epenetotapish rimachipaychi. Asia partipi manara ni pi Jesukristuta kreyik tiyaptinra payka kreyirkan.

⁶ Rimachipaychi paninchi Mariyata. Paymi sukaman trabajashpa kankunata yanapashushkankichi. ⁷ Rimachipaychi llaktamasinikuna Andronikota Juniasta. Paykunaka karseladumasinikuna karkansapa. Jesukristupa disipulunkuna paykunata sukaman kuyansapa. Paykunaka ñukamanta ñawpakta Jesukristuta kreyirkansapa.

⁸ Chaymantapish rimachipaychi Jesukristuta kreyik kuyanayni wawkini Ampliatota.

⁹ Rimachipaychi Jesukristupa rimananta yachachikukmasini Urbanota. Rimachipaychi munanayni wawkinchi Estakista.

¹⁰ Rimachipaychi wawkinchi Apelesta. Payka sukaman sufrishpapish Jesukristuta kreyishpa kawsan. Rimachipaychi wawkinchi Aristobulospa familyankunata.

¹¹ Rimachipaychi llaktamasini Herodionta. Rimachipaychi Señorninchi Jesukristuta kreyik Narsisopa familyankunata. ¹² Rimachipaychi

paninchi Trifenata paninchi Trifosata. Paykunaka Señorninchita sirvishpa trabajaykansapa. Rimachipaychi kuyanayni paninchi Persidata. Paypish Señorninchita sukaman sirvishpa trabajashka. ¹³ Rimachipaychi sukaman

alli yachak alli rurak wawkinchi Rufota. Paypa mamantapish rimachipaychi. Payka mamaynishinami kuyawashka.

¹⁴ Rimachipaychi wawkinchi Asinkritota, wawkinchi Flegontesta, wawkinchi Hermesta, wawkinchi Patrobasta, wawkinchi Hermasta, tukuy paykunawan kakkunata. ¹⁵ Rimachipaychi

wawkinchi Filologota, paninchi Juliata, wawkinchi Nereota, paypa panintapish. Rimachipaychi chay wawkinchi Olimpasta. Rimachipaychi tukuy paykunawan tantanakuk wawkinchikunata.

¹⁶ Sukwan sukwan kushikushpa rimachinakuychi. Tukuy kaypi Jesukristuta kreyik kankunatapish rimachishunkichi.

17 Wawkinikuna, paninikuna, mash allita uyariwaychi. Suk runakuna alli yachachishkaynikunamanta chikan layata yachachikunsapa. Kankuna allita Jesukristuta kreyishpa kawsashkaykichimanta anchuchishunayashpaykichi uchallichishunayankichi. Chay laya runakunamanta ashuychi. 18 Paykunaka mana Señorninchi Jesukristutachu sirvinsapa. Kikinkunapa mana alli munanankunallata ruransapa. Allipi tukushpa alli yachachikukshina mana kuskanpi aynikuy yachak runakunata llullachinsapa.

19 Tukuy runakuna yachansapa kankuna allita Jesukristuta kreyishpa kawsanaykichita. Chayrayku sukaman kushikuni. Munani yachanaykichipa allillata rurayta. Munani ama yachanaykichipa mana allikunata rurayta. 20 Kushichiwakninchi Tata Dios utkana yanapashunkichi kamachikuk supay Satanasta saru saru ruranaykichipa. Munani Señorninchi Jesukristu llakichishushpaykichi yanapashunaykichipa.

21 Wawkinchi Timoteo Tata Diospa rimananta yachachikukmasini rimachishunkichi. Llakta-masinikuna Lusianowan Jason Sosipaterpish rimachishunkichi.

22 Ñuka Tersio wawkinchi Pablupa killkakuknin kashpayni kay kartata killkashpayni Señorninchita kreyikmasinikunata rimachiykichi.

23 Wawkinchi Kayo rimachishunkichi. Paypa wasinpi kawsaykani. Payka tukuy Jesukristuta kreyikkunata wasinpi kushikushpa chaskinsapa.

Rimachishunkichi kay llaktapa kullki wakaychak Erasto. Rimachishunkichi wawkinchi Kuartu.

²⁴ Munani Señorninchi Jesukristu tukuy kankunata yanapashunaykichipa. Chashna kachun.

Pablu yachachikushkanta tukuchan.

²⁵ Akuychi Tata Diosta alabaypachi. Paymi atipan yanapawayninchikunata mana shaykushpa Jesukristuta allita kreyishpa kawsananchikunapa. Ñawpamantapacha

Tata Dios yuyarkan salvawayninchikunata. Chashna yuyashpash manara ni pita entiendichirkansaparachu imashnami

salvawashunchisapa nishpa. Kunanka ñami entiendichiwashkanchisapana Jesukristu wañushkanrayku salvawananchikunata. Chayta yachachikuni.

²⁶ Mana tukuy niyuk Tata Diosninchika ñawpa alli yachachikukkunata willarkansapa killkanankunapa salvawananchikuna runa shamunanta. Kunanka Tata Dios ñami tukuy partipi kawsak runakunata yuyayninta entiendichishkasapana tukuy runakuna Jesukristuta kreyishpa kasushpa kawsanankunapa.

²⁷ Tata Diosninchika alli yachakmi. Paylla tukuy layata yachan. Chayrayku Jesukristuta kreyishpanchikuna akuychi Tata Diosta alabaypachi. Chashna kachun.

Chayllata killkashkaykichi.

**Tata Diospa Mushuk Rimanan
New Testament in Quechua, San Martín
(PE:qvs:Quechua, San Martín)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Quechua, San Martín

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Quechua, San Martín

qvs

Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Quechua, San Martín

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

9ea4ef1e-a918-53b9-8a27-dffea7bcf6f6